

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Decimaquarta. Prosequimur idem argumentum, literalem, ac mysticam alia[m] intelligentiam totius Marianæ genealogiæ tradentes, à priorib illis verbis inchoantes: Liber generationis Iesu ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

obediēte Domino voci hominis, id sufficere debet, ut Principes Dei vestigia sequentes, rationabili, subditorum voluntati, suam propriam coercentes, non semel subaudiant: id enim praestantes, & subditorum animos gratos, & Deum sibi propitium reddent, cui sit honor & gloria in saecula saeculorum. Amen.

HOMILIA XIV.

Prosequimur idem argumentum, literalem ac mysticam aliam intelligentiam totius Marianae genealogiae tradentes, à prioribus illis verbis inchoantes: Liber generationis Iesu Christi, & in illa alia desinentes: Ioseph, virum Mariae, de qua natus est Iesus.

Matth. 1.

Liber generationis Iesu Christi.

§. I.

VM non semel obsecrauerim, diuini verbi præcones; numquam seriè hanc progenitorum B. Virginis, ex quibus Diuus Matthæus matris, & filij genealogiam cõtexuit, populo Christiano elucidandam proponere, placuit, præter omnia in hoc genere argumenti à me superius dicta, literalem, & mysticam intelligentiam omnium verborum, quibus D. Matthæus illam descripsit, hoc loco adnectere. Quamuis autè rei difficultas me terreat, vtilitas tamen me allicit, dum in memoriã reuoco verba D. Chryso. 3. de Lazaro. solt. dicentis: *Tam, si non intelligas ipsa recondita, tamen ex ipsa lectione multa nascitur sanctimonia; & simul atque tetigerit aliquis euangelium, mox componit suam ipsius mentem, & à rebus mundanis abducit; idque ex solo ipso aspectu, solo etiam auditu, licet mysteria non intelligas: hæc Chryso. 3. mus; quibus valde consona sunt alia Origenis*

D. Chryso. 3. de Lazaro.

hom. 20. super Iosue, dum ait: *Velut incantatione quadam noxiarum virtutum, quæ tibi super igne, insidiansur, virus depellitur, & fugatur: si tu non efficiaris sicut aspis surda, quæ non audiat vocem incantantis sapienter.* Ceterum, antequam propositum argumentum aggrediar, non possum D. Paulo non obiicere, quomodo Euangelista Matthæo Christi genealogiam textente, ipse ad Hebr. 7. expressis verbis tradat, Christum Dominum similem fuisse sacerdoti Melchisedech, matre, patre, & genealogia carente? Pauli verba sunt hæc: *Melchisedech sine patre, sine matre, sine genealogia, neque initium dierum, neque finem vitæ habens, assimilatus autem filio Dei, manet Sacerdos in perpetuum.* Scio, D. Hieronymo id referente, Origenem his verbis conuictum, falso opinatum fuisse Melchisedech angelum fuisse, non hominem, at cum ex sacra Scriptura hominem fuisse, liquido constat, communis Patrum sententia docet, propterea Melchisedech dici à Paulo sine patre, sine matre, & sine genealogia, immo, & sine certo dierum numero, quia hæc omnia cunctis erant ignota: similem autem in his omnibus Christum Dominum sacerdoti Melchisedech existisse tradit Apostolus, quia, cum ille duplicem sustineat naturam, diuinam, & humanam, certè tamquam Deus genitus, fuit à Patre sine matre, quatenus homo verò à Matre sine patre, ut pulchre, & religiosè dixit Diua Agnes: *cuius mater Virgo est, cuius pater summam nescit: similiter secundum naturam humanam, regiam genealogiam habet, secus verò secundum diuinam, nam cum secundum hanc progenitorum seriè careat, genealogiam opus est omnino nesciat.* Hæc igitur solua difficultate, exordiamur iam priora verba explicare: *Liber generationis Iesu Christi: Liber, si primariam eius significationem consulamus, arboris corticem significat, quæ antiqui quondam, tamquam pelle, aut papyro, utebantur, ut auctor est Ambrosius iam vero inueterata consuetudo obtinuit, ut solus liber dicitur.*

Serius viri
ta S. Agnes
& Eccl. 1.
Romana in
officia illius.

Matth. 1.

Ambros. Ca.
lep. in suo de
Fianone.

vir, qui ex multis foliis secum colligatis
 coalescit, iuxta quam communem acceptionem,
 videbatur sane non debuisset D. Mattheus
 generationem Christi, quam vnica pagina ab-
 soluit, librum vocasse. Trifariam hic nodus
 solui potest, primo, si ex sententia Diui
 Augustini contra Faustum, dicamus: inscriptionem
 hanc: *Liber generationis*, non apposuisse Diuum
 Mattheum soli Christi genealogiae, sed toti
 suae euangelicae historiae, quia tamen series
 illa generationis Christi, est prima, & praecipua
 pars illius, ab illa, tamquam a principaliori,
 totum opus denominationem desumit; ad eum
 certe modum, quo Moyses primum suum
 librum, *Genesim*, inscripsit, quia in primis
 capitibus mundi creationem, & rerum genera-
 tiones enarrabat. Secundum occurere possumus
 cum D. Chrysof. verba illa: *Liber generationis*:
 non inscriptionem declarantem vniam tantum
 partem, sed totum libri argumentum, ita, vt
 sensus sit, non solum in eo agi de Christi
 ortu, sed de operibus eius, quae in sacra
 Scriptura generationes appellantur, iuxta
 illud Gen. *Noe perfectus in omnibus genera-
 tionibus suis*, id est, in omnibus operationibus
 suis; vniuscuiusque enim opera, filij sunt
 & partus voluntatis, & ideo merito genera-
 tiones possunt appellari. Tertio posset dici,
 Latinum interpretem (vt recte obseruauit
 Abulensis. & alij) non incongrue solam
 narrationem genealogiae Christi, librum
 generationis appellasse, quia verbum hebraeum
סֵפֶר *Sepher*, vt illius idiomatis periti
 adnotant, quo D. Mattheus vtitur in originali,
 non solum librum variis foliis compactum,
 sed, & schedulam significat, iuxta quam
 acceptionem charta illa, in qua vxoris
 repudium scribebatur, liber, in sacra
 Scriptura appellatur: *Quis est hic liber
 repudij matris vestrae, quo dimisi eam?*
 similiaque legimus apud Ieremiam, & Isaiam.
 Potest quartum pulchra alia expositio
 adhiberi, ad quam astuendum supponendum
 est, triplicem esse temporalem Christi
 generationem; primam in

vtero materno: *Ecce concipies, & paries.* See
 cundam allegoricam ex vtero legis, quam
 vterum vocat Dauid, de perfidis Iudaeis
 dicens: *Errauerunt ab vtero, loquuti sunt
 falsa:* hoc est, in ipsa lege, in qua nati,
 & enutriti sunt, adhuc errauerunt; sed
 Christus Dominus in lege, tamquam in vtero
 inclusus, implicite continebatur, quonia
 oportebat impleri omnia, quae in lege,
 & in Psalmis erant scripta de eo. Parturie-
 bat siquidem Christum lex, cum ipsum
 implicite sub vmbra illis profitebatur, &
 venturum desiderabat; at, cum omnia im-
 pleta sunt, quae de eo scripta erant, quasi
 ex vtero peperit eum, cum in lucem pro-
 diit, qui sub vmbra latebat. Tertia gene-
 ratio Christi est moralis ex vtero mentis
 per fidem, & charitatem illius; nam, vt
 ipse docuit, ille mater eius est, qui fecerit
 voluntatem Patris sui: cum ergo sacer
 Euangelista Mattheus pertractet hanc
 triplicem temporalem Christi generationem,
 merito euangelicae suae historiae eam
 inscriptionem apposuit: *Liber generationis
 Iesu Christi.* Tandem his omnibus
 expositionibus aliam non contemendam
 adiungimus, nimirum, quod inscriptio
 illa: *Liber generationis*, titulus est totius
 historiae euangelicae appositus; nomine
 tamen *generationis* non solum complectitur
 euangelista generationem corpoream
 illius ex Matre, sed spiritualem eiusdem,
 qua per euangelicam, quam seminavit,
 doctrinam, per multos filios regenerauit,
 & in dies regenerat, iuxta illud D. Iacobi:
*voluntarie genuit nos verbo veritatis, vt si-
 mus initium aliquid creaturae eius:* hoc est,
 vt in nobis exordium sumat spiritualis
 eius generatio, de qua Isaias dixit: *Gene-
 rationem eius quis enarrabit?* Licet enim
 Hieron. de aeterna filij generatione ver-
 ba haec intelligenda arbitretur, alij vero
 cum Aymone in comment. illius loci, de
 temporali ex matre illa intelligant, alij
 cum doctiss. Forer super Isai, contenten-
 dant, quod cum *דור* *Dor*, significet non solum
 generationem, sed seculum, seu etate, sensus
 illosum verborum est, seculum illud
 Ec 2 adco

Isai. 7.

Psal. 59.

Luc. 24.

Matth. 1.

Iacob. 1.

Isai. 53.

D. Hier. in c.

1. Matth.

Forer super

Isai. c. 53.

D. Aug. li. 2. cont. Faust. c. 6.

Gen. 1.

D. Chrysof. homil. 2. in Matth.

Gen. 6.

Abulen. in 1. c. Matth.

Mator. c. 6. agnet. ibid.

D. Hier. 24. Jerem. 32. Isai. 50.

D. Hier. in c. 1. Matth. Forer super Isai. c. 53.

adco insipiens, & immane exitisse, vt
 Christum Dominum probatissimum vi-
 rum abiectissima Crucis morte iniuste
 mulctaret, quis non mirabitur? vel aliter,
 vt idem Auctor exponit, vt generatio no-
 sumatur ibi pro seculo, sed pro vita, vt
 perinde sit, ac si diceret: vitam eius breuis-
 simam quis enarrabit? fuit enim preter-
 ptus immatura, & violenta morte. Ego
 tamen has omnes interpretationes non
 inficiens, germanam magis ac literalem
 eorum expositionem esse reor, vt de spiri-
 tuali generatione, qua Christus in lecto
 Crucis iacens, nos concepit, & regenera-
 uit, & instar parturientis grauissimis nos
 peperit doloribus, intelligenda sint, vt pa-
 tet manifestè ex verbis eiusdem Isaia, &
 in eod. cap. tam antecedentibus, quam
 subsequenter: *de angustia, & de iudicio*
Isai. 53. *sublati est, generationem eius quis enarra-*
bit? quia abscissus est de terra viuentium: si po-
suerit pro peccato animam suam, videbit se-
men longæuum: ecce Isaias apertè loqui-
tur de spiritali sobole in filios plurimos
per mortem Christi propaganda, iuxta
illud, quod ipsemet de se vaticinatus est:
Ioan. 12. *nisi granum frumenti cadens in terra mortuum*
fuert, ipsum solum manet, si autem, mortuum
Gen. 22. *fuert, multum fructum affert. In cuius figu-*
ram nouimus, quod quia Abraham voluit
immolare filium suum Isaac, vidit
ex eo semen longæuum, quod sanè non
Heb. 11. *minus vidisset, etiamsi in holocaustum*
igne illum cõremasset: nam is erat Deus,
cui filium offerebat, vt inquit Paulus, qui
posset Isaacum à mortuis reuocare, vt fi-
liorum procreationi operam daret: obe-
Gen. 22. *dientia ergo Christi in morte non fuit*
sterilis, sed instar obedientiæ Abrahami
fecundissima, tot Deo parturienti filios,
vt numerari non possint, ad quod signifi-
Isai. 53. *candum Isai. dixit: Generationem eius quis*
enarrabit? id est, multitudinem filiorum,
 quos moriens generabit, quis poterit cõ-
 putare? Excellentiam autem huius spiri-
 tualis regenerationis inde venari possu-
 mus, quod omnes aliæ temporales gene-
 rationes in hanc vnam referuntur, & or-

dinantur; prima generatio fuit Adami si-
 ne viro, & foemina, cum ex limo terræ fa-
 ctus fuit; secunda: Eua ex viro sine foemi-
 na, quia ex costa Adæeducta fuit; tertia
 ex patre, & matre, vt Abelis, & reliquo-
 rum omnium, qui naturali propagatio-
 ne à primo parente originem trahunt;
 quarta fuit Christi Domini ex foemina
 sine viro, quæ reliquas omnes genera-
 tiones per peccatum euersas instaurauit
 & à Diaboli dura seruitute liberauit, vt
 egregiè adnotauit D. August. qui post-
 quam priores tres generationes commemo-
 rauerat, continuo subiunxit: *quarta*
restabat sine viro de femina, sed ista quarta
liberauit tres prima enim, & secunda reuerunt,
tertiam de ruina genuerunt, in quarta salutem
inuenerunt. hæc igitur quarta Christi ge-
neratio, quæ radix, & origo nostræ spiri-
tualis regenerationis existit, salutem
 omnibus generationibus attulit: vade
 ex sententia Card. Hugonis non incon-
 grue ei accommodari possunt verba illa
 Genes. *generatio quarta reuertetur. huc*
 sicut enim filij Abraham generatione
 quarta reuersi sunt in Palæstinam ab
 Aegyptiaca captiuitate liberati, ita quo-
 que per quartam generationem Christi
 ex foemina sine viro, filij Adam facti sunt
 filij Dei, & consortes diuinæ naturæ, vt
 D. Petri verbis vtat, quod sane contem-
 plans Riccard. tam acutè, quàm eleganter
 dixit: *De sexu fortiori fragilior produciur,*
 quando de Adam Eua formatur, sic status sta-
 tum sequitur: & meliore sublato deterior sub-
 introduciur: prior fuit ante peccatum, secun-
 dus peccatum: hic autem è conuerso de infir-
 miori sexu fortior gignitur, quando de altera
 quasi Eua, quæ verè est mater omnium viuen-
 tium, secundum Adam generatur, sic hic post vnã
 statum alius exsurgit, & deteriori melior suc-
 cedit: & prior quidem ante resurrectionem, se-
 cundus post resurrectionem: hæc Riccardus
 quibus apertè indicat, per generationem
 Dei hominis ex Virgine non solum mi-
 seram Adæ conditionem, sed & hunc no-
 strum terrenum statum in alium melio-
 rem, & cælestem fuisse commutatum.
 Atque:

D. Aug. ser.
 16. de natu.
 Iesu Christi.
 Hugo Card.
 super cap.
 Gen.
 Gen.
 Gen. 1.
 Riccard. de
 de. Emma.

Isai. 53.
 Ioan. 12.
 Gen. 22.
 Heb. 11.
 Gen. 22.
 Isai. 53.

Atque hinc colligere licet causam, ob quam Deus olim librum legis Mosaeicae in captiuitatem duci permisit. Narrat Flavius Iosephus, & Papius Orofius, Imperatores Titum, & Vespasianum post deuastatam Urbem Hierosolymitanam, summa pompa, & apparatu triumphantis Romam ingressos fuisse. praebant ante illos variae militum cohortes, vexilla, quae ab hoste extorserant, per terram trahentes; sequebantur vasorum, & candelabri aurei delatores, ac tandem ultimo loco, tamquam nobilissimum spoliū, librum Legis aureis laninis exornatum ferebant: deinde adhibitis, ut moris erat, variis caeremoniis ad maiorem triumphantium honorem, & gloriam, vexilla illa in Capitolium fuere deportata, liber vero Legis ad sacrum palatium delatus: mysterio carere non potest, voluisse Deū, sanctum librum Legis in infidelium captiuitatem dari, cum D. Paulus asserat: *Verbum Dei non est alligatum*, quasi aperit diceret: me quidem in carcerem detrudere, non erit vobis difficile, verbum autem Dei in captiuitatem, & seruitutem redigere minimè valebitis. Ego in hoc diuino consilio illud arcanum latere puto, quod ea propter Deus librum veterem Legem continentem in captiuitatem abire permisit, ut indicaret, interitum eius iam accessisse, ac loco illius nouam gratiae Legem substituendam fore; cuius obseruationem permulti in filios Dei regenerarentur. Sanè in principio illius veteris Legis libri, sermo erat de terrena Adami generatione; in principio vero libri Legis gratiae de caelesti agitur Adamo: illius libri historia ab illis verbis exordium sumpsit; *Hic est liber generationis Adam in die, qua creauit Deus hominem*; huius vero narratio ab illis coepit: *Liber generationis Iesu Christi*: in illo agitur de principio humanae captiuitatis, in isto de origine nostrae liberationis: in illo de eo, qui per inobedientiam sumens de ligno vetito Diaboli filios nos genuit, in hoc de Christo, qui per obedientiam in ligno Crucis moriens,

in filios Dei nos regenerauit. Itaque cum D. Matthaeus rectè nosset scriptura fuisse librum generationis Adae, exortus est suam narrationem ab illis verbis: *Liber generationis Iesu Christi*, ut opponeret librum, libro, & Adadam veterem Adamo nouo, per quem omnia sunt restaurata, quae per illum alterum fuerant dissipata, & corrupta. vnde dum D. Matthaeus ait: *Liber generationis Iesu Christi*, perinde fuit, ac si clarius diceret: attendite hanc generationem non esse Adae nos perdentis, sed Iesu nos saluantis; non Adae bonis spiritualibus nos expoliantis; sed Iesu diuinis gratiae charismatibus, ac ruitis virtutum margaritis nos locupletantis. non tandem Adae à paradiso terrestri nos expellentis, sed Iesu in paradysum caelestem nos introducentis. Per multos quondam datum fuit nomen Iesu, sed in figura Saluatoris nostri, sicut Iesu Naue, id est Iosue, de quo Ecclesiast. *Fortis in bello Iesu* Eccles. 4. 6. *Naue, successor Moysi*; & sicut Iesu filius Iosedech, cuius meminit Zacharias, at hi, *Zach. 6.* nihil aliud, quam salutis per Christum dandae figuram praetulerunt, vnde ne quis in nomine Iesu hallucinaretur, adiecit Euangelista nomen Christi, quod, ut scribit Cyrillus Alexandrinus, nec definitionis *Cyrrill. Alex. vim obinet, nec cuiuspiam substantiae, qualis li. de incarn. fit, significat, sicut forte homo, aut equus, aut bos, sed rei magis, quae in aliquo agatur, habet significationem.* At dicet quispiam: non rectè secernit Matthaeus Iesum ab aliis, qui hoc nomine fuerunt insigniti, vocans illum, *Christum*, id est, *unctum*, quia olim etiam vngebantur Reges, Prophetae, & Sacerdotes: tres enim vnctiones inter alias in veteri testamento legimus: vnctus fuit *Leui. 3.* Aaron in sacerdotem, vnctus Saul à Sa- *1. Reg. 10.* muele in Regem; vnctus & ab eodem Da- *1. Reg. 16.* uid in Prophetam, & Regem, verum neutra istarum vnctionum cum Christi vnctione comparari potest, ut perspicue cecinit Dauid, dicens: *Vnxit te Deus, Deus* *Psal. 44.* *tuus, oleo laetitiae praecipue tuis.* vnde si istarum vnctionum charismata contempleris, omnia simul, & alia longè ma-

jora in Christo confluisse reperies: si vnguebantur Prophetæ, & ille propheta est, quem Deus suscitavit de fratribus suis, ut dixit Moyses: si vnguebantur Reges, ille, ut ait Ioan. Rex regum, & Dominus dominantium est. si vnguebantur sacerdotes, & ipse est sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech, vnde D. Cyril. Christi vntionis excellentiam perpendens dixit: Non ex corporea successione accepit sacerdotium, neque factus est deo vntus est, sed tanto excellentius alius, quam p hic cum iurejurando factus est sacerdos. S. vero Io. Damasc. luculentè explicans, quanam fuerit hæc præstantissima Christi vntio, omnes alias longè superans, perdoctè inquit: D Io. Dam. Christi vocabulum persone dicimus, ut quod lib. 3. de fide non unimodè dicatur, sed duplicem naturam archod. c. 3. significet; ipse enim seipsum vntus, corpus videlicet divinitate sua vngens, ut Deus, vntus autem ut homo; quandoquidem ipse, & hoc, & illud est: vntio porò humanitatis est divinitas. hæc D. Damascenus. vbi etiam docet spirituales hanc Christi vntionem, communem, & non communem esse nobis: communem quidem, quia participatione Christi, ab eo dicimur Christiani; non communem autem, quia vntio per vntionem personalem Verbi cum humanitate, inæstimabili quadam sublimitate vntionem nostram per gratiam habitualem, vltra quàm dici potest, excedit. In cuius figura legimus, simul vntos fuisse Aaronem, & filios eius, sed non talia in eis, qualia in Aaron vntio præstitit, non dissimiliter Christus, & nos Christiani vngimur, sed aliter, & aliter, ille substantiali divinitatis vntione, nos operatione eius gratiam nobis conferente. Tandem D. Mattheus generationem Christi, & Mariæ enarrate aggrediens, eiusque genealogiam recensens, permultas simul hæreses extirpat, nam qui hanc credit, deridebit hæresiarca Valentinianum, perfidè asserentem, Christum per Mariam, tamquam per canalem transeuntem nihil ab ea accepisse. Contemnet Apollinarem, qui corpus Christi

de coelo delatum, eminentius est, execrabitur Manichæum, phantasticam, & non veram fuisse carnem Christi mendacissimè effurientem. sola ergo hæc inscriptio: Liber generationis Iesu Christi omnes hos eliminat errores: cum ab humanis parentibus genitus, humanæ naturæ expertus esse non possit.

Filij David, filij Abraham. §. 2.

HOs Patres in capite libri suæ generationis congruè satis voluit Christus Dominus apponi, Davidem quidem, quia cum populus hebræus sacris eloquiis edoctus, Christum ex David oriundum certo crederet; vnde Pharisæi interrogati ab illo: Quid vobis videtur de Christo? cuius filius est? continuo responderunt: David: Turba etiam stupenda Christi opera admirans, dicebat: Numquid hic est filius David? Puci etiam acclamant in die palmarum: Osanna filio David: ac tandem quotquot à Christo aliquid postulabant, ut sacri Euangelistæ referunt, his verbis utebantur: Misere mei, fili David. hinc est, voluisse Christum in principio suæ genealogiæ Davidem apponi, de quo ipse dixit: Ego sum radix, & genus David, quibus verbis duo significavit, & esse radicem Davidis, quia creator erat illius; & pariter, genus esse Davidis, quia de genere eius carnem sumpsit, iuxta illud Pauli ad Rom. Factus est ei ex semine David secundum carnem: ex quo patet, nullā esse contrarietatem inter Isaiā, & D. Ioannem, dum ille cap. 11. Davidem radicem Christi vocat: è contra verò hic Apoc. 5. Christum radicem Davidis, appellat; verumque enim propter geminam Christi naturam verissimum est: ratione enim divinæ, radix Davidis: ratione verò humanæ David, radix illius erat. Abrahamum etiam in limine genealogiæ posuit Mattheus, quia Israelitici populi caput fuerat, & origo; vnde Isaias ad populum illum dixit: Attendite ad pe-

Manichæum.

Matth. 1.

Ibid.

Matth. 22.

Matth. 22.

Ioan. 12.

Matth. 9. 9.

15.

Marc. 16.

Luc. 18.

2. Timoth. 2.

Isai. 11.

Apoc. 5.

Matth. 1.

Gen. 17.

Psal. 51.

STAM.

triam, unde excisi estis, & ad cavernam laci, de qua precisi estis: attendite ad Abraham patrem vestrum, & ad Saram, quae peperit vos, quia unum vocavit eum, & benedixi ei, & multiplicavit eum: cum ergo petra esset Abraham, merito in huius genealogiae fundamento, veluti primus lapis collocatur, ceterique illi adnectuntur, quousque ad Christum angularem lapidem, de quo David Factus est in caput anguli, perveniretur; meritoque Abraham ab Isaia petra nominatur, propter fidei stabilitatem, & constantiam, in qua adeo effulsit, ut à Paulo vocetur: Pater omnium credentium, unde sicut lapidem primum, quem rex in fundamento collocat, magni alicuius aedificij, quod extruere satagit, speciali aliquo signo illum exornat, ita, cum Deus optimus maximus templum humanitatis Christi ex Israelitico populo aedificandum statuisset, primum lapidem Abraham, quem in fundamento posuit, regio illo, ac purpureo signo decoravit, de quo Paulus: Signum accepit circumcisionis, signaculum iustitiae fidei.

Abraham genuit Isaac. §. 3.

Apre satis Evangelista per generationem Isaac, Christi generationem texere exorditur; sicut enim Deus promissit Abraham Isaacum, antequam nasceretur, unde D. Paulus ad Galat. 4. vocat illum natum per repromissionem, sic etiam Christum, an tequam in orbem veniret, antiquis Patribus pollicitus fuerat: & quemadmodum Abrahamo centenario Sara peperit Isaac, sic populo Israelitico Abraham femine centenario in ipsa eius senectute, post tot reges, & Duces Maria peperit Christum; & sicut Isaacum non naturae facultas, sed miraculum exsterili genuit, sic Christum non naturae vites, sed Altissimi Dei potentia ex Virgine produxit: angelo ad illam dicente: Virtus altissimi obumbrabit tibi: Sara quidem peperit in senectute sua, Maria vero in virginitate sua; mirabile est illud, sed

multo mirabilius est hoc; itaque ille utique Isaac genitus fuit extra spem naturae, ille de ancilla iam deliciente, hic de virgine incorrupta, quia ille Isaac filios fuerat geniturus in lege corrumpenda, ille autem in lege stabili, & mansura: & sicut Sara Genes. 21. dixit: Risum mihi fecit Deus, quicumque audierit, corridebit mihi; sic Maria non dissimilia protulit verba, nam quid aliud est: Exultavit spiritus meus in Deo salutari meo, quam, risum fecit mihi Dominus: & quid aliud: Beata me dicent omnes generationes: quae quod illi de Christi conceptione congratulantur, & corripunt omnes: corripit Elisabeth dicens: Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui. corripit Ioannes, dum in matris utero delitescens, Exultavit in fans in gaudio: corripit Marcella, dum exclamans, sacra illa protulit verba: Beatus venter, qui te portavit, & ubera, quae suxisti: & sicut Sara dixit: Quis auditorum crederet Abraham, quod Sara (alioquin vetustissima) lactaretur filium; ita beata Virgo subiungere potuisset: quis auditorus, absque fidei diuino lumine, crederet, Virginem lae ex vberibus de caelo pleno, ipsi Deo & homini propinasse? Deinde, sicut Isaac cum mater nesciuit, quando ductus fuit, ut immolaretur, sed postquam reuersus est, id agnouit; sic Iesum Synagoga, legalis eius mater, non cognouit illum filium Dei, quando ducebatur ad mortem, sed postquam per resurrectionem de illa triumphauit, tunc non pauci Iudaei nosse coeperunt pro humano genere in ara crucis eum immolatum fuisse: & sicut Isaac ligna portauit in locum, in quo erat immolandus, sic & ille lignum portauit extra portam, ubi Cruci affigendus erat: & sicut ille non resistit Abraham illum occidere volenti, sed dixit (ut obseruat D. Chrysostomus super 1. cap. D. Chrysof. Matthaei) Pater, liga mihi manus, & pedes, ne forte insurgens me defendam, sic perfecti super & iste non contradixit patri, ut ipse dixit e. 1. Matth. per Isaiam: Ego, autem non contradico, retrorsum non abij; sed paratus ad mortem respon-

Gen. 17.

Gen. 21.

Luc. 1.

Genes. 21.

Luc. 1.

Ibid.

Ibid.

Luc. 11.

Gen. 21.

Gen. 22.

Gen. 27.

Gen. 22.

D. Chrysof.

e. 1. Matth.

I. ai. 50.

respon-

Matth. 26.
Gen. 22.

respondit: fiat voluntas tua: & quemadmodum cum Abraham ex diuino precepto, uellet Isaac occidere, prohibitus est illum mactare, & loco illius suffectus fuit aries, quem obtulit; sic toto illo saculo, quousque uenit plenitudo temporis, in quo Deus missus erat filium suum, in ara crucis pro nobis immolandum, arietes hirci, atque vituli non pauci Deo oblato fuere, ut per illa umbratica sacrificia, ad illud cruentum, quo Christus offerendus erat, mundus praepraretur. Vel dicamus aliter cum S. Cyrillo Alexandrino, quod sicut ibi occisus fuit aries, non Isaac, ita oblato Christo in ara crucis, mortem subiit humanitas, non diuinitas, quae impassibilis erat. Sed neque hoc loco praetermittam aurea uerba Origenis

D. Cyril. Alexandr. in comment. huius loci.

Origen. hom. 8. in c. 22. Gen.

homil. 8. super Gen. ubi ait. *Monet me satis diligens, & acuta Abrahae responsio, nescio quid uidebat in spiritu, quia non de praesenti, sed de futuro dixit, Deus prouidebit sibi quem, futura respondit filio de praesentibus requirenti, ipse namque sibi Dominus quem prouidebat in Christo.* Ac tandem pulchra alia Cyrilli Alexandrini uerba his adnectam, quibus singulare aliud arcanum detexit in eo, quod Abraham filio suo uxorem non ex Chananæis, sed ex iis, qui idolis addicti erant, seligeret; sic enim ait: *Deus congregationem Iudeorum noluit coniungere Christo, quorum Chananæi notam gerebant, sed Ecclesia ex gentibus est, ad quam ministri Dei missi sunt.*

Cyrl. Alex.

Gen. 24.

Isaac autem genuit Iacob. §. 4.

Gen. 25.

Observandum est hoc loco, quod licet Rebecca esset sterilis, Isaac tamen noluit aliam, praeter illam, uxorem, quod propterea Hebraei id fecisse opinantur, quod non liceret homini consecrato geminare uxores, Isaac autem consecratum Deo putabant, quod Dei uictima extitisset, ipse uero efficacissima sua oratione fecunditatem suae uxori obtinuit, ut aperte indicant uerba illa Gen. 25. *Depræcatus est Isaac Dominum pro*

Gen. 25.

uxore sua, eo, quod esset sterilis, qui exaudivit eum; contulit autem Deus tantam fecunditatem Rebeckae, ut geminos infantem uno partu ederet; Esau prior in lacem venit, rufus, & pilis toto hispidus corpore: hic venator, & agricola euasit; Iacob uero, ut habetur ibidem, *uir erat simplex, & ut LXX. Interpretes vertunt; LXX. Item uir erat non fictus, & absque fraude.* Esau uero nationis causa vagabatur in agris, Iacob uero habitabat in tabernaculis, hoc est, domi se continebat. Deoque & doctrinae, ut uult Chaldaeus Paraphrastes, uacabat; unde ipse interpretatur praedicta uerba in hunc modum: *Iacob erat uir perfectus, minister domus doctrinae.* Hi duo fratres egregie adumbrant duo hominum genera peccatorum, & iustorum; Esau quidem uenator improborum tyrum gerit, qui caducas res, honores, & diuitias uenatur; Iacob autem proborum imaginem praesert in tabernaculis habitantium, hoc est, ut D. Greg. explicat, se intra mentis secreta restringentium, & per uana desideria minime se dissipantium. illi, ut Esau, qui prior egressus est a ventre, tanquam filij huius saeculi, priorem in illo locum ambiunt, iuxta illud Christi Domini; Matth. 23. *Amant primos accubitus in cenis, & primas cathedras in synagogis;* hi uero, uelut Iacob, qui fratris pedem tenuit, uerbo, & exemplo sceleratos homines cohibent, ne in uaria scelera se praecipitent: ac tandem impij, instar Esau, hirsuti, & asperi sunt motibus, ac superbi; probi uero, instar Iacob, lenes, mites, faciles, ac humanos omnibus se praebent.

Observandum etiam est, consulto Euangelistam praetermisisse alterum fratrem Iacobi, nomine Esau; tum quia illum reiecit Dominus a se, ne in delicto populo suo connumeraretur, iuxta illud: *Iacob dilexi, Esau autem odio habuisti* quia Iacob surripuerat benedictionem, & ius primogeniturae fratri suo; unde ipse solus debebat hic annumerari: quod sane nulla ratione mysterio vacare putauerim; nam, ut auctor est Augustinus, lucta illa, quam Iacob

Jacob habuit cum Angelo, non pauca Christi arcana aperuit; Jacob quidem præualuit contra Angelum, & accepit benedictionem ab eo, indeque claudus mansit; præualuit autem, quoniam ipse voluit ab eo vinci, & tuac nominatus est Jacob, *Israel*, à quo omnes illius populi vocati sunt *Israelitæ*: non dissimiliter pleribus illa duræ ceruicis præualuit, iuxta falsam eius opinionem, contra Christum turpissima crucis morte illum afficiens, tamen *Oblatus est*; quia ipse voluit, & capi, & occidi permisit, ipso dicente: *Nemo tollet à me animam meam, sed ego pono eam à me ipso*; ex hac victoria factum est, quod *Israel* mansit benedictus in his, qui Christo crediderunt, & ab eo fideles, *Christiani*, dicti sunt, sicut ab *Israel*, *Israelitæ*: factum est etiam, ut maneret claudus, in his, qui sibi rebelles existerunt, iuxta illud *Davidis*: *Claudicauerunt à seminis tuis*. Lucta deinde illa adamussim refert efficaciam orationis, ac precum, quas sancti ad Deum fundunt; nam, ut dixit *Oseas* 12. *Jacob in fortitudine sua directus est cum Angelo, & inuoluit ad Angelum, & confortatus est: fleuit, & rogauit eum: ecce arma, quibus Jacob pugnavit, aduersus angelum, Deum representantem, preces quidem fuerunt, quibus de illo palmam reportauit. lucta deinde illa non obscure docet, eos, qui ad Deum conuertuntur, oportere se ad pugnam accingere, iuxta illud *Ecclesiastici*: *fili, accedens ad seruitutem Dei, sit in iustitia, & timore, & prepara animam tuam ad tentationem, attende, iacobum habuisse fratrem suum infestissimum hostem ab utero matris suæ, insuper & socerum, atque cognatos persecutores sustinuisse; immodò, quando iam ceteri hostes ab eius impugnatione destiterant, Angelus Domini descendit de caelo, ut cum eo tota nocte luctaretur, ne ignauia, ac desidia mollesceret: hanc enim continuam pugnam valde vtilem esse id, quod Jacob contigit, apertissimè demonstrat; nam sicut ille remansit vno pede claudus, sic seruis Dei accidit, ut ex assidua præliandi**

consuetudine aduersus hostes, maneat sinister pes, hoc est, appetitus eorum sensitiuus, debilitatus, ea, quæ carnis sunt, obliuiscens; pes autem dexter, scilicet spiritus, sanus, & fortis adeo, ut illi innitentur, illo ambulent, illo, quocumque perguat, se moueant, implentes illud *Pauli*: *Spiritu ambulate fratres, & desideria carnis non perficietis*: rectè quidem *Apostolus* monet, ut pede spiritus forti, non infirmo carnis ambulemus; nam sicut, qui infirmo pede laborat, vix tangit illum, nec ei se fidit, aut innititur, sic non infirmæ carni, sed spiritui innitendum est: *Nam spiritus est, qui vivificat, caro autem non prodest quidquam*: quæ admodum etiam *Jacob* vicit a *libi* fratre suo *Esau*, non illum aggrediendo, sed fugiendo matris suæ *Rebecæ* cõfiliis acquirẽs, *fili, audi me, & fuge in Mesopotamiam, donec quiescat ira fratris tui*; sic *Ecclesiæ* filios suos docet, ex Christi doctrina edocita: *Cum autem persequerentur vos in ciuitate ista, fugite in aliam*. *Jacob* egrediens ex utero, fratris plantam tenuit, ut quem à primogenitura supplantaturus esset, *Jacob* enim supplantator interpretatur; id ex sententia *Irenæi* lib. 4. *vi*ctoriæ Christi præsignauit, de quo *Ioannes* dixit: *Exiit vincens, ut vinceret, immodò, & victoriam populi gentilis, qui primogenitum, quem populus *Iudeus* à se repuit: Non habemus Regem, nisi *Cæsarem*, religioso animo suscipiens, diuinæ benedictionis primogenituram nactus fuit: *Jacob* ex duabus sororibus plures filios habuit, *Christus* ex duabus legibus: *Jacob* multa passus est propter pulchram *Rachelem*, *Christus* mortem ipsam sustinuit propter pulchram *ponfam* suam, *Ecclesiæ* Catholicam.*

Jacob autem genuit *Iudam*, & fratres eius. §. 5.

Hoc loco *D. Chrysostomus* ait, *D. Chrysost.* quod sicut *Jacob* duodecim filios habuit, qui duodecim fuerunt in *Matri* *ho. 1* *Patriarchæ*; ita *Christus* duodecim *Apo* *Gen. 35.*

F f solos

Ad Galat. 5.

1000. 6.

Gen. 27.

Math. 10.

Gen. 25.

D. Iren lib.

4. in Her.

cap. 38.

Apo. 6.

Ioan. 19.

Gen. 30.

Gen. 29.

solos in spiritu, & non in carne, verbo, & sanguinis effusione genuit, qui duodecim fuisse Ecclesie Catholice Patriarche: & sicut Iacob cum filiis suis descendit in Aegyptum, per quos: genus eius magnum suscepit incrementum; ita Christus Dominus cum Apostolis descendit in mundum, ut Ecclesia Catholica in dies magis, ac magis propagaretur.

Gen. 46.

Antequam tamen ulterius progrediar, non possum, duplici dubitationi, quae hic occurrit, prius non facere satis: Prima est, quomodo Euangelista primo loco recenset Iudam, cum quarto loco natus sit: primogenitus fuit Ruben, secundus

Gen. 35.

Simeon, tertius Leui, quartus Iudas, ut sacra Geneseos commemorat historia. Respondeo, diuino consilio factum esse, ut nullus illorum trium hic annumerandus assumeretur, propter enormissima eorum peccata, ob quae ius primogeniturae merito illis fuit ablatum; etenim Iacob ad Ruben dixit: Effusus es, sicut aqua,

Gen. 49.

non crebas, quia ascendisti cubile patris tui: de Simeone vero, & Leui: Vasa iniquitatis bellantia, in consilium eorum non veniat anima mea, & in casu illorum non sit gloria mea, quia in furore suo occiderunt virum, & in voluntate sua suffoderunt murum. sed obserua quae hic diuino consilio patres illos ius primogeniturae ad filios minores non transtulisse, ut per id, tamquam per typum, praesignaretur ius illud, quod per Christum Deum habemus, non ex carnis successione, sed ex electione, vocatione, ac diuinae gratiae infusione pendere. Secunda dubitatio est, quid sit, quod, cum a solo Iuda Christus Dominus originem ducat, non a fratribus eius, D. Matthaeus meminerit ceterorum eius fratrum, cum tamen id minimè factitauerit, cum Abraham, aut Isaac filium esse expressit; nec enim tunc ita scripsit: Abraham genuit Isaac, & fratres eius, aut, Isaac genuit Iacob, & fratres eius. Respondeo, ex doctrina Theophylacti, eorum solum mentionem fecisse Euangelistam, a quibus Iu-

Matth. 2.

Theoph. su. per cap. 1. Matth.

dei descendebant, & ex quorum propagatione, tamquam ex semine electo, se oriū gloriabantur, illi autem non ex Ismahele, aut Esau natos se iactabant, sed ex filiis Iacob, propterea ergo Matthaeus simul cum Iuda, fratres eius, in Christi generatione inseruit. His iam praelibatis accedamus oportet ad ea, in quibus Iuda Christum Dominum ad viuum expressit; reperiemus illa in benedictione; quam a patre suo suscepit, Iacob spiritu propheticō filios suos benedixisse, ut tradit Hieronymus, quod & facit ipse textus apertissimè indicat, dum Iacob dixit: Congregamini, ut annunciem, quae ventura sunt vobis in diebus nouissimis; hoc est, in vltima aetate, quando vterus est Christus, auctor legis gratiae: quādo ergo Iacob in vltima illa benedictione conuertit sermonē suū ad Iudam, a quo Christus originem ducturus erat, varia Christi arcana sub typicis, & symbolicis verbis nobis scripta reliquit; nam praeterquam Iudae dixit: Te laudabunt fratres tui, & adorabunt filij patris tui; quod non obscure adumbrabat, Christum Dominum, non solum a Regibus adorandum, Matthaeo dicente: proci dentes, adorauerunt eum; sed & ab Angelis, ut ait Paulus: & adorent eum omnes Angeli eius; postea subiunxit: Manu tuae in ceruicibus inimicorum tuorum; quibus verbis aperte praesignificauit victoriam, quam Christus de vniuerso Orbe habiturus erat, iuxta illud: Confidite, quia ego vici mundum: vicit sane gloriose, inimicum foras eiciens; nunc princeps huius mundi eicietur foras; & gentem Idolorū cultricem, suaui Christianae religionis iugo subiecit; post haec subdidit Iacob verba illa mysteriis plena: Catulus Leonis Iudae, ad praedam filij mi ascendisti, requiescens accubisti vt leo, & quasi leona, quis suscitabit eum? his quidem miram Christi fortitudinem vaticinatus est, quam ipse descendens ad praedam mortis, & inferni; & eorum, qui ab eo captiui detinebantur, mirifice ostentauit; fecit hanc praedam, ascendens in Crucem: ad praedam filij mi ascen-

D. Hieron. tom. 2. super Isai. 11. Gen. 49. Heb. 1. Gen. 49. Ioan. 16. Ioan. 12. Gen. 49.

19. *disti; deinde cum requieuit corpus eius in sepulchro, iuxta illud: Caro mea requiescet in spe, descendit secundum animam in infernum, ut inde victos educeret; deinde ex morte surrexit victor, quasi leo, & quasi leona, quæ rugitibus suis non solum filios viuificat, sed, & caueat, in qua latitat, tremorē incutit, quod & in Christi resurrectione accidisse video, cum, & terræ motus magnus insonuerit, & sepulchri custodes tremefacti, in terram ceciderint, Matthæo dicente: *Eccc terræ motus factus est magnus, & exterriti sunt custodes, & facti sunt veluti mortui.* cum autem addit: *quis sciet abili eum?* perinde fuit, ac si diceret: non indiget, ut resurgat, extrinseca aliqua virtute illum suscitante: nam cum ipse sit auctor vitæ, & vita ipsa, per essentiam, facile se suscitare valebit, ut, & ipse de se testatus est: *Soluite templum hoc, & in tribus diebus reedificabo illud, ille autem, inquit Ioannes, dicebat de templo corporis sui.* Rursum Iacob adiecit: *Non auferetur sceptrum de Iuda, & Dux de femore eius, donec veniat, qui prætendat eum;* vel, ut Paphrasius Caldeus vertit: *donec veniat, Messias;* ita sanè contigit, quoniam vsque ad aduentum Christi numquam defuit gubernator de Iuda, siue haberet titulum Regis, siue Ducis, siue Præsidis; etiam vsque ad captiuitatem Babyloniam Reges sceptrum tenuerunt; in captiuitate autem ipsa, licet regnum Iuda fuerit interpellatum, non tamen pœnitens ablatum, postea vero sub Zorobabel restitutum est, qui fuit Iudæorum Princeps, cui postea in eodem principatu successit Machabæus, qui quamuis essent Leuitæ, & Sacerdotes, materno tamen genere de Iuda descendebant, cum liquido constet has Tribus commixtas inter se fuisse. & quidem licet, dæremus, Machabæos non fuisse partim ex Tribu Iuda, non tamen habuerunt Ducatum, nisi in deposito, ex consensu expresso ipsius Tribus Iuda, ut sacra Machabæorum narrat historia, dicens: *Iudæi, & sacerdotes eo**

*rum consenserunt eum esse Ducem suum, &c. donec surgat propheta fidelis, &c. ut cura esset illi profectus, &c. id est Messias, ut sapienter interpretatur Hieronymus, qui super cap. 3. Osee, non legit prædictum locum, donec veniat, qui mittendus est, sed, donec venias, cui repositum est; id est, Christus Dominus, cui seruatum erat imperiū, & regnum Dauid, quasi in deposito ab eo tempore, quo defecerunt Reges de domo Dauid, postea vero aliquantulum ante Christi Domini ortum, ablato de Iuda regno, & ad hominera Idumæam translato, continuò Christus in mundo aduenit: quare putauerim hoc esse certissimum signū, verum Messiam aduenisse. vnde D. Hieronymus egregiè dixit: *Iamdiu apud c. 1. Matth. Iudæos ex semine Iudæ Reges fuerunt, donec Christus ex Virgine nasceretur; primus enim in gente Iudæorum Rex alienigena, fuit Herodes; qui ergo negat venisse Christum, ostendat Regem de Tribu Iuda in gente Iudæorum. Prosequens autem Iacob prophetiam suam benedictionem, dixit: *Ligans ad vineam pullam suam, & ad vitem, & fili mi, asinum suam:* quibus verbis explicuit vocationem populi gentilis ad Ecclesiam, & coniunctionem eiusdem sub eodem legislatore ad plebem Iudæam, per asinum significatam, eo, quod instar asinæ, assueta esset portare graua illa Mosaycæ legis onera, quæ, ut dixit Diuus Petrus: *Neque patres nostri, neque nos portare potuimus;* ostendit apertè Diuus Paulus hanc coniunctionem, dum dixit de Christo: *Ipse est pax nostra, qui fecit viraque vnum:* ad quod sanè significandum, arbitror, Christum Dominum consultò ingressum fuisse Hierosolimam asinæ, & pullo insidentem. Atque hoc modo rectè etiam coherent metaphora vineæ, & vitis, quibus vitur Iacob: per vineam enim existimo, intelligi Ecclesiam Catholicam, sic enim illam appellauit Isaias: *Vinea Domini Sabaoth, domus Israel est.* vitis autem Christum adumbrat qui de se ipso dixit: *Ego sum vitis vera; illis***

D. Hier. super cap. 3. Osee.

D. Hieron in Hieronymus

Gen. 49.

Act. 15.

Ephes. 2.

Matth. 21.

Isai. 5.

illos ergo, quos Deus ad se traxit ad vineam simul ad vitem ligat, id est, Christo, & Ecclesiae illos copulat; sicut enim impossibile est, coniungi viti alicuius vineae, à vinea se separando, ita impossibile est, quempiam Christo copulari, qui ab eius Ecclesia Romana se sequestrat. Subdit praeterea Iacob verba illa: *Lauabit in vino stolam suam, & in sanguine vuae pallium suum*: ecce adumbratam passionem Christi, & fructum eius: nam quid aliud est: *Lauabit in vino stolam suam*: quàm id, quod Iaias in Christi persona praedixit: *Torcular, scilicet Crucis, calcavi solus*: in hoc certe torculari, quando clauis acriter praementes, vinum sanguinis Christi expresserunt, sacra eius corporis stola fuit lora: ecce Christi passionem adumbratam; cù etiam per pallium eius, Ecclesiam iustorum intelligat, iuxta illud Iaias: *Vinit Dominum, quia iis omnibus tamquam ornamento vestieris*, sane purpureo hoc sanguine intinctum fuit pallium istud, omnes eius maculae abstergete, ecce fructum passionis Christi. Tandem eorundem verborum: *Iacob autem genuit Iudam, & fratres eius*: mysticam accipe intelligentiam: Iudas confessionem sonat, quae alia laudis est, alia peccatorum, utramque, assumat seruus Dei: confiteatur Deo, illi gratias referendo, quod victor ex tot praeliis suo opportuno adiutorio cuaeferit; confiteatur etiam peccata sua, cum opus fuerit: ad hoc assumat etiam fratres Iudae, hoc est, comites verae confessionis, nempe, quod sit integra, simplex, & lachrymosa.

Iudas autem genuit Phares, &
Zaram de Thamar.
§. 6.

Hilij extra coniugium nati sunt: erat enim Thamar, nurus Iudae: siquidem ille tres filios habuit, Her, Onan, & Sela: primogenito dedit Thamar, sed mortuus est sine semine: secundus, cum nequam esset, & nollet iux-

ta Domini praecceptum, suscitare semen fratri suo, interfectus est à Domino: quo mortuo, dixit Iudas ad Thamar: *Esto in Gen. 38. domo tua vidua, donec crescat filius meus Sela*. Post aliquot dies, videt Thamar, quod Iudas rem procrastinaret, & quod defraudaret eam proliis desiderio accensa, quia maritus non dabatur, ex focero Iuda liberos hac arte suscipit: eum Iudam à disfectin Thamas proficisci, vestes, quibus viduarum more uti solebat, exiit, meretricium ornatum induit, in biuio sedet, quid multa? Iudas illac transit, meretricem putat, ex focero nurus concepit, intumescit verus, nuncius ad Iudam fertur, Thamar esse grauidam, flammis, iubet, exuratur, at cum ex armilla, annulo, & baculo, quem in arthabonem existimat meretrici dederat, quid actum esset, rescuiisset, parit, parit Thamar geminos; Zaram vocatur vnus, alter Phares, ex quo rex inclytus Dauid, & Christus optimus maximus genus ducunt: Iudas ergo, ait

Thamar.
Hac verba versans D. Chrysostomus, alia praecleara nobis tradidit, silentio minime praetermittenda: *Quid agis, o homo? nobis talis recordationem infers historia, qua adulterium turpe continetur: quid hoc vero rei est? quia si nudi tantummodo hominis describeretur genus, merito haec reticuiisset, quia vero de Incarnati mysterio describimus Dei, non modò non tacere ista, verum ostentare debemus: sic enim magis virtus eius, ac pietas refulgebit; venit enim, nò ut nostra fugeret opprobria; sed, ut ea potius exstingueret: sicut enim admirabilis indicatur, non quia mortuus tantum, verum etiam, quia crucifixus, & sepultus est, quamquam est certe res ista per se exprobratione plenissima, sed quanto magis exprobrabile illud est, tanto magis illum ostendit de misericordia gloriosum; sic etiam in generatione illius dici potest, quod nò solum, quia suscipit carnem, & homo factus est, admiratione sit dignus, sed quia etiam natus, tales progenitores habere dignatus est; nihil de nostris vilitatibus erubescens; idque ex ipsis nascendi primor-*

primordiis ostendit, quam nil eum pudeat omnino nostrae carnis assumptione.

D. August.
lib. 1. de Civ.
Dei. c. 87. & 4.
95. 36.
Gen. 38.

D. Augustinus sublime aliud mysterium, huic loco valde consentaneum, detexit; ait enim, quod quemadmodum ludas, cum progrediretur ad tendendas oves suas, copulatus fuit Thamar ornatum meretricium habenti, & in signum benevolentiae dedit illi armillas, & virgam; sic Christus Dominus, veniens ad tendendas oves greges sui, hoc est, ad spoliandos electos a vetustate peccati, tunc gentilitati, quae ratione idololatriae meretricio, instar Thamaris, induebatur amictu, se copulavit, & in signum benevolentiae dedit ei virgam spiritualis regiminis, ac coelestium charismatum armillas.

Procop. Gaz.
sup. c. 38. Ge.

Procopius Gazeus aliam viam ingressus idem aperuit arcanum, ad quod praesupponere oportet, quod, ut sacra Genes. historia refert; cum Thamar proxima esset partui, apparuerunt gemini in utero, atque in ipsa egressione infantium, vnus protulit manum, in qua obtretix ligauit coecinum, dicens: *Iste egredietur prior*; illo vero retrahente manum, egressus est alter dixitque mulier: *Quare diuisa est propter te maceria?* & ob hanc causam vocauit nomen eius, Phares: postea egressus est frater eius, in cuius manu erat coecinum, quem appellauit, Zaram: hoc supposito, ait, hunc mirabilem partum, egregium symbolum fuisse vocationis gentium: nam per Zaram coecino filo notatum, Hebraei adumbrantur, rubeo, & cruento circumcisionis signo sigillati, qui primo fuerunt vocati, atque adeo priores ad diuinæ Legis obseruationem manum extenderunt, ac primogenituram nati sunt, instar Phares: Gentiles vero posteriores, & nouissimi Christo adhaeserunt, ex quibus eius

Gen. 38.

Abbr. 19.

Ecclesia coalescit, ut enim dixit D. Petrus: quia Iudaei repulerunt verbum Dei, quibus ob Dei promissionem debebatur, Apostoli se conuerterunt ad gentes. His mysticis expositionibus addimus & nos aliam ad informandos mores non incongruam. Zaram, & Phares peccatores duos recte

adumbrant, quorum alter, instar Zaram, extendit manum, insinuans velle ad Deum conuerti, a denud renasci; facile tamen voluntatem hanc retractat, & manum quam mittere, cogitabat ad aratrum, continuo retrahit; alter vero suae conuersionis sitientissimus, omnium difficultatum maceriem irumpens, denud in Christo renascitur, & instar Phares, viscera matris, hoc est, carnis voluptates relinquens, foras progreditur, ut poenitentiam agat, ac regni caelestis primogenituram accipiat.

Phares autem genuit Efron, Efron autem genuit Aram, Aram autem genuit Aminadab: Aminadab autem genuit Naafon, Naafon autem genuit Salmon, Salmon autem genuit Booz de Rahab. § 7.

PRiorum verborum, Phares autem genuit Efron, non aliam pulchritudinem, quam D. Chrysostomi expositionem hoc loco adhibendam sensui; ille enim super Matthaeum in hunc modum loquitur: *Quoniam quidem causa, & ratione, prouidentiaque Dei posita sunt haec nomina credimus maxime, cum essent hi principes generis electorum: qua autem causa, & ratione posita sunt, verè ipsi scierunt, qui posuerunt, & Deus, cuius prouidentia ponebantur; nos vero quid intelligere possumus in nominibus ipsis, hic loquimur; maxime, quum nullam Scripturam canonicam de istis personis habeamus; Efron enim (sicut hebraeorum sermonum nominum Interpretes dicunt) interpretatur: Iaculum videns; Iacula autem sunt inimici, omnes passionis carnales, quae intrinsecus Diaboli iaculatur in animam, & omnes tentationes aduersitatum; quae prouenerint fidelibus, extrinsecus iaculante Diabolo; Omnes deinde homines inquit, quos, vel contra Dei voluntatem, vel contra seruos eius excitat inimicus, iacula eius sunt, de quibus omnibus dicit Apostolus: ante omnia accipientes scutum fidei, in quo positis omnia tela ne-*
E f 3 quipimi

D. Chrysost.
sen aut ope.
imperf. super
1. cap. Matth.

quasi nigra extingueret: Qui ergo videns est iaculum, vigilans est contra versutias inimici, & de longe prospicit iacula eius, & cauet.

Ad hæc, cum Elron interpretetur: Sagitta non incongrue dicemus, quod postquam quis ad Deum toto corde se conuertit, debet esse velut sagitta ex diuini pectoris pharetra emissa ad feriendam verbum, & exemplo peccatorum hominum corda. cum autem subiicit Euangelista: *Efron autem genuit Aram*, qui sublimis interpretatur, præmij quidem sublimitatem, quam vir iustus id præstans, nanciscitur, non obscure denotat. Addit: *Aram autem genuit Aminadab*: Hebræi doctores referunt de *Aminadab*: quod cum esset Dux filiorum Iuda, & mare rubrum esset diuisum in exitu Israel de Aegypto, nec alij videntes aquas à dextris, & à sinistris, illud pertransire audeant, ipse primus assumpto vexillo Tribus Iuda, in quo erat insigne leonis, sub cuius metaphora Iacob filium suum Iudam benedixerat, vellet fortis signifer, primus mare ingressus est, quem postea cetera Tribus ad exemplum illius intrepide subsequuta fuit; quare ex consensu totius populi ductus ad eum translatus fuit: non dissimiliter, ad exemplum veri *Aminadab Christi Domini* Crucis vexillum in bello illo cruento Caluarie in sublime leuantis, generatio filiorum Dei, fide constans, spe nutrita, charitate firmata, obedientia prompta, confessione mundata, à vitiis purgata, & à concupiscentiis separata, intrepide per mare rubrum laborum, viam inueniens pertransit, & ad terram promissam properat. Respicite quæso, non dico, viros, sed pueros, ac tenellas Virgines, pro Christo sanguinem fundendi licentissimas, quomodo constanter ad martyrium properarint, & per tubeas proprii cruoris aquas ab hoc Aegypto ad celestem patriam transitum fecerint: quibus certe non contigit, quod de illis dicitur: *Et inueniuntur illi in aquis validis, terra apparuit arida, & in mari rubro via sine impedimento, sed id accidit, quod di-*

Matth. 1.

Trad. Nicol. de Lyra.

Exod. 14.

Hecl. Rom in of. pro mart. Hebr. 11.

xit Paulus: *Alij ludibria, & verbera experiri, insuper & vincula, & carceres; lapidati sunt; secti sunt, tentati sunt, in occasione gladij mortui sunt.* vnde, rogo, in carne debili fortitudo ænea ad res inaudita tormentorum genera perferenda, nisi ab illustrissimo illo cœlestis *Aminadab* exemplo, qui, vt à nobis timorem expelleret, primus imensum tormentorum mare peruadere non dubitauit; adeo vt diceret: *Intrauerunt aquæ vsque ad animam meam: infixi sum in limo profundis.* Addit præterea *Aminadab autem genuit Naafon*: hic Naafon, vt legitur Num. 1. fuit princeps Tribus Iudæ in deserto, interpretatur autem: *Terra promissionis filij Dei*: quo non obscure insinuat, eos, qui per penitentiam desertum incedunt, cœlestem patriam filij Dei promissam adepturos subdit deinde: *Naafon autem genuit Salmon*: hic Salmon natus est in deserto; fuitque dux eo tempore, quo Iosue terram promissionis ingressus est, simul cum Caleb, aliis exploratoribus mortuus in eodem deserto propter infidelitatem suam: fuit etiam vnus ex duodecim illis, qui missi fuerunt in terram Chanaan, vt explorarent fertilitatem, & aditum eius, qui & iatuit eum ceteris in domo Rahab, ne in Regis Iericho potestatem deueniret; & hic tandem, Iericho ante euersa, Rahab illam meretricem, seu cauponariam accepit in vxorē, ex diuina scilicet inspiratione, vnde additur: *Salmon autem genuit Booz de Rahab.* Inseritur ista generi electo propter virtutē, non modo suæ fidei, qua credidit Hebræis eam docentibus Dei sui maiestatem, & promissiones ab eo suæ plebi factas, vt Paulus ostendit, sed & propter hospitalitatem, qua extraneos excepit, & insidiis petitos, & in discrimine vitæ positos conseruauit, vt habetur Iosue 11. Nec obest, quod à Iacob vocetur meretrix, cap. 3. & in lib. Iosue, nuncupatur Zonah, quæ meretricem, & aliquando, cauponariam sonat; quia, vt ait Nicolaus de Lyra in Matth. quod dicitur, *meretrix, non obstat, quia hoc erat nomen ipsius cognomen; & ideo*

Psal. 61.

Matth. 1.

Num. 1.

Matth. 1.

Num. 13.

Iosue 2.

Matth. 1.

Hebr. 11.

Iosue 2.

Nic. de Lyra.

in Matth.

non oportuit, quod esset talis secundum rem i-
 cui aliquando è contrario aliquis pauper ruti-
 cui cognominatur nomine Regis, et si Rex non
 sit. Hebraei etiam dicunt, hospuatricem, ubi
 nos habemus, meretricem. Reuoluit & aliam
 quaestionem Lyranus: qui fiat, vt Salmô
 princeps Tribus Iuda in vxorem duxerit
 mulierem Chananæam, præsertim cum
 filiis Israel omnino prohiberetur, Deu-
 toron. 7. ne quam ex illo populo in con-
 iugem acciperent; respondet, hoc eis pro-
 hibitum fuisse, ne per Chananæos à Dei
 veri cultu auerterentur, & ad id idola de-
 flecterent, vt lex ipsa exprimit, quòd si
 ex illo populo aliquis veram fidem ad-
 mitteret, & profiteretur, & quid magnus
 egisset, ex quo suam fidem proteltatus
 fuisset, tunc, & ille populo Dei inferi po-
 terat, quemadmodum, & Rahab factum
 est ob causas, quas diximus.

Sens. grat.

Deu. 7.

Matth. 1.

Ruth. 4.

Schem. 19.

Iud. 3.

Chryst. ho.

oper. imp.

Matth.

Booz autem genuit Obeth ex Ruth;
 Obeth autem genuit Iesse: Iesse au-
 tem genuit Dauid Regem: Dauid
 autem Rex genuit Salomonem ex
 ea, quæ fuit Uria. s. 8.

Hæc Ruth venit cum Noëmi à
 terra Moab in terram Iuda, quam
 Booz accepit in coniugem, eo, quod
 esset propinquus priori marito Ruth, fi-
 lio Noëmi sine prole defuncto: quamuis
 enim illicitum fuerat Israelitis contra-
 here cū Moabitibus, & propter disparē cul-
 tū, contractū non esset verum matrimo-
 niū (hac enim ratione Esdras abiecit à fi-
 liis Israel vxores earū Moabitidas, Nehe.
 13.) nihilominus tamē, vbi illæ ad Iudaif-
 mū conuersæ sunt, & vnus Dei cultrices,
 & in quotidiana conuersatione insignes
 euaserunt, tunc illas in vxores accipere
 permittebatur. Atqui talis erat Ruth, hu-
 milis, & obsequentiſſima in omnibus:
 vnde, & Booz dixit ad eam: *Scis omnis po-
 pulus urbis mee, mulierem te esse virtutis:*
 Chryst. ho. 2. operis imperfecti in Mat.
 oper. imp. ait. Idcirco vero, & Ruth, & Rahab mentio
 facta est, vt disceres ideo Christū venisse, vt

mala nostra deleret: omnia, non enim quasi iu-
 dex, sed quasi medicum aduenit: sicut igitur
 hic olim meretricem, ille alienigenam, in
 vxorem accepit, sic etiam Christus forni-
 catricem hominum naturam sibi copula-
 uit. Quod Propheta quoque olim Syna-
 goga factum esse dixerunt: sed illa qui-
 dem cohabitatori suo semper fuit ingra-
 ta; Ecclesia vero semel a malis suis libera-
 ta, in sponsi amore permansit. Sed & con-
 sidera etiā ea, quæ in Ruth facta sunt, no-
 stri figuram fuisse: hæc enim erat alieni-
 gena, & in extremā delapsa paupertē, sed
 videns eā Booz, nec ob ipsius paupertatē
 despexit, nec ob impietate gētis exhor-
 ruit; sicut etiā & Christus Ecclesiam susci-
 piens, & alienigenā, & magnorū oppres-
 sam egestate bonorū suo consortio copu-
 lauit: sed quæ admodum Ruth illa ex alie-
 nigenis mulier, nisi prius reliquisset pa-
 rentes, nisi domum contēpsisset, & gen-
 tem, & patriā, atque cognatos, numquam
 profecto tali fuisset nobilitata connubio,
 ita & Ecclesia etiā, non ante amabilis effi-
 citur ipso, quā priorē conuersationē re-
 linquat. Quod propheta quoque ad ipsā
 loquens ait: *Obliviscere populum tuum, & Psal. 44.
 domum patris tui; & concipiet Rex decorem
 tuum: Prosper Aquitanicus ex gratia illa Prosp. Aquit.
 collata Rahab, colligit spem salutis dari lib. de promi.
 fornicatoriæ animæ poenitenti; sic enim & præd. p.
 Matthæo attestante: publicani, & meretri- 2. c. 15.
 ces Phariseos præcedent in regno Dei: & O- Matth. 21.
 seæ prophetæ iubetur mulierem accipe Osee c. 1.
 re fornicariam, atque ex ea procreare
 filios, vt sit iam vxor, quæ paulò ante fue-
 rat meretrix, habeatque filios, quæ stu-
 debat filios non habere, nec iam libidi-
 ni, sed suscipiendæ seruiat proli. subdit
 deinde: *Obeth autem genuit Iesse: cum cer- Matth. 1.
 tum sit, patrem Dauidis, binominum
 fuisse, cum vocaretur, Iesse, & Isai: vul-
 gatiūque nomen esset, & frequētius
 Isai, non potest carere mysterio, quod
 sacer Euangelista non Isai, sed Iesse, il-
 lum nominauerit. ego quidem arbitror,
 Matthæum imitatum fuisse Isaiam pro-
 phetam dicentē: Egredietur virga de radice Isai: 12.
 Iesse,**

Iesse, & flos de radice eius ascendet: ut sic exprimeret generationem Christi, quam enarrabat, antiquis Prophetarum vaticiniis consonam esse. deinde etiam, quod cum Iesse significet incendium: pariter demonstravit, humanam Christi generationem non aliunde habuisse, quam ab ardentis divini amoris incendio, quo sic

Ier. 3. *Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret. Addit: Iesse autem genuit David Regem: qui præ ceteris fratribus etiam minimus à Deo selectus est, non modo, quem populo suo regem constitueret, sed & à quo Christus nasceretur: hic est, quæ Samuel vixit in Regem, qui tot insidias pertulit à Saule, cui Dominus hoc testimonium perhibuit, ut diceret: Inveni David; virum secundum, cor meum: hic optimum le Regem præbuit, non aliena rapuit, non ex lux voluntatis temerario decreto, sed Dei oraculo omnia instituit; nisi quod, ut humanum est peccare, & alterius uxorem concupivit, & virum occidi curavit, & populum suum numerare voluit: sed his flagitiis, aut ipse sibi poenam infligit, aut à Deo inflictam patienter pertulit. Itaque ille propter excellentiam sanctitatis, Rex, inter ceteros solus nuncupatur, nec enim tam faciunt Regem sceptræ, & coronæ, quàm illarum rerum significationes, nimirum, ut sit pietate, iustitia, & vitæ sanctimonia insignis. subdit Euang.*

Matth. 1. *David autem genuit Salomonem ex ea, quæ fuit Vria: quamvis Euang. facile potuisset dicere: David autem genuit Salomonem ex Bethsabee; consultò tamen dixit: ex ea, quæ fuit Vria, adulterium eius in memoriam nostram revocans, ut sub prætextu secreti, nemo peccandi licentiam sumat, quantum cumque ad magnum dignitatis status enucleus sit. Certè Chana existimabat, fratricidium, quod in fratrem suum Abel commiserat, secretissimum, & occultissimum esse, at repente præter eius opinionem insonuit clamor de cælo dicens: quid fecisti? Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra: ac si diceret: quam-*

uis non adsint oculati testes enormissimi tui delicti, quia in agri solitudine illud patraisti; tamen effusus sanguis, instar præconis est, & loquacissima lingue homicidium tuum divulgantis. Lascivi etiam illi senes Babylonici, impunes sceleris, quod contra Susannam tentarant, abieceros falsò sibi blandiebantur, quia non alij aderant testes, quam fontes, & arbores illius horti, in quo Susannam comprehendunt; cum res tamen videbatur magis incognita, & sub secreti latebris, & involucri abscondita, tunc movit Deus linguam cuiusdam infantis, lasciviam eorum, ac falsum testimonium, quod castæ Susannæ imposuerant, cuncto populo propalantis. Ac tandem Rex David falsò putabat, adulteriù, & homicidium eius nulli esse manifestum, Propheta tamen Nathan acriter eum increpavit, dicens: *Vriam percussisti, & uxorem illius accepisti*: ed non contentus Deus hoc genere publicationis, iubet sacro Evangelistæ Matthæo, ut Evangelico testimonio univèrso Orbi contestatum relinquat, Regis Davidis homicidium, & adulterium, ut intelligant Principes: *Nihil occultum, quod non reveletur*: Evangelista dicente: *David autem Rex genuit Salomonem ex ea, quæ fuit Vria.*

Sed iam de Salomone, quem genuit David, non nihil dicamus, ut ad præfens institutum spectat. Salomon Rex inclytus, ac sapiens, qui magnificatus est super omnes reges terræ, tria (secundum Hieronymum in principio Ecclesiastici) sortitus est nomina: Primo, vocatus est *Salomon*, id est, *pacificus*, & hoc fuit vulgatum nomen: Secundo vocatur: *Cobelet*: hebraicè, græcè autem *Ecclesiastes*, latine *Concionatore* dicimus: tertio dicitur hebraicè: *Iedidjâ*, vel *Hididjâ*, latine: *Amabilis Domino*, vel, *dilectus Deo*: quod nomen non humana industria, sed divino afflatu fuit impostum, unde LXX. dixerunt: in verbo Domini sic vocatum fuisse, per hoc significante Spiritu sancto, tale nomen non tam ipsi convenire, quàm illi,

Coloſ. 1.
2. Timot. 1.
Matth. 3. 17.
Matth. 1.

illi, cuius gerebat imaginē, ſcilicet Chriſto, cui & reliqua omnia mirifice conueniunt: Nam Salomon, dicitur: pacificus; at Chriſtus eſt, qui pacificauit per ſanguinem crucis eius, *ſine qua in caelis, ſine qua in terris ſunt*: ipſe etiam *Eccleſiaſtes* noſter eſt, qui *vocauit nos* *vocatione ſua ſancta*: ipſe tandem eſt *ſilius paternae dilectionis*, de quo Pater & in baptiſmate, & in tranſfiguratione teſtimonium perhibuit dicens: *Hic eſt filius meus dilectus*: In ſollicita etiam cura aedificationis Templi, quam adhibuit, perſpicuē exiſtit figura Chriſti, qui aedificauit Eccleſiam, quae domus Dei eſt; fuit etiam Chriſtus plenus gratia, & veritate, quae ſunt ſapientia, & diuinitas ſpirituales illius.

Matth. 1.
3. Reg. 11.
1. Paral. 13.

Salomon autem genuit Roboam: Roboam autem genuit Abiam: Abias autem genuit Aſa: Aſa autem genuit Ioſaphat: Ioſaphat autem genuit Ioram: Ioram autem genuit Oziam: Ozias autem genuit Ioatham: Ioatham autem genuit Achaz: Achaz autem genuit Ezechiam. §. 9.

Roboam genuit Abiam ex filia Abſalonis, fratris ſui, quam ſecundum legem habere non potuit, propter cognationis propinquitatem, & hic etiam a Domino declinauit, 3. Reg. 11. & tam en memor Dominus pacti, quod cum Dauide inierat, protexit Hieroſolymam, & Tribum Iuda, ne ei hic terroba Ephraeaeus dominaretur, qui iam ſibi decem Tribus ſubiecerat, & regiam ſedem in Samaria conſtituerat, vt habetur 2. Paral. 13. Hic vxores habuit quatuordecim, ex quibus habuit viginti duos filios, & ſexdecim filias. *Abias autem genuit Aſa*: & hic primum quidem Domino Deo. Iſrael adhaeſit, imitator factus Dauidis patris ſui; ſed trigelimo regni ſui anno, cum Baſa, rex Iſrael, contra illorum exercitum iruiſſet, ille, iam quaſi de vnus Dei omni-

potentia diſfidens, non ad eum conuerſus eſt, ſed a Rege Syriae auxilium impetrauit; quo factum eſt, vt Anania propheta illum grauiter increparet ille vero in ſcelus deterius ſeipſum coniciens, prophetam neruo adedit: neque, cum tandem graui morbo laboraret, ad Dominum reuerſus eſt, ſed Medicorum induſtriae ſeſe totum commiſit, 2. Paral. 14. 15. & 16. quo monemur, ne ad hominū potentiam, aut artem, etiam in quauis neceſſitate poſiti, prius, & potius, quam ad Deum confugiamus: *Querite primum regnum Dei, & iuſtitiam eius*: inquit Chriſtus & *haec omnia adiucentur vobis*. *Maledictus homo* (ait Ieremias) *qui confidit in homine*, Ierem. 17. & *ponit carnem, brachium ſuum* (Aſa autem genuit Ioſaphat: eſt hic in ſcripturis celebratiſſimus ob ſuam in Deum fiduciam, ad quem in neceſſitate poſitos recurrere, & clamare debere, docuit: hoc ſolum illi labem inuulit, quod cum Achab impio, Rege Iſrael, ſocius contraxit: interim tamen pleuſtopheta auerſatus eſt, & Micheam prophetam Domini plurimi fecit. Sed inter haec pluriſ feciſſe videtur hominum fauorem, quam Dei legem, ad eorum inſtar, qui putant ſe pacem nācisci, ſi, cum in auctoritate conſtituti fuerint, homines ſibi amicos, etiam cum diuinæ legis diſpendio faciant. Rurſum enim cum Ochozia filio Achab, amicitiam inuit, & eap: opter correptus eſt ab Eliezer propheta, filio Dodam de Marſa. *Ioſaphat autem genuit Ioram*, virum impiiſſimum, qui Athaliam filiam Achab, & Iezabel ſumpſit in coniugem, cuius conſilio plurima ſcelera operatus eſt: induxit enim in Ieruſalem fornicationes Iezabelis, & impietates Achab: occidit & omnes fratres ſuos, filios Ioſaphat: vnde, & a Domino digna factis ſupplicia accepit, 2. Paral. 21. Ita, videmus, a probis parentibus filios degeneres effici, ſi cum impiis conſuetudinem habeant: *Corrumperunt enim bonos mores conſortia, ſicut & colloquia praua*. Hinc caueat quiſque, cui mulieri filium, in vitam collocauerit, & e

62 conuer-

conuerso, ne forte, quod debet iniri in sacramentum Christi, & Ecclesie, contra Christum, & Ecclesiam directè militet.

4. Reg. 5.
4. Reg. 14. Ioram autem genuit Oziā: omisituntur tres Reges intermedij; Ioram autem genuit Ochoziam, Ochozias autem Ioras, Ioras Amasiam, qui genuit Oziā, alio nomine vocatum, Azariam cuius tempore Ilaia propheta ortus est; itaque tres illi omittuntur, Ochozias, Ioras, & Amasias, vt iuxta sententiam Hilarij, Chrysof. & Hieron. posteritas Iorā, quæ fuit ex flagitiosissima muliere Iezabel, excluderetur; & ideo tolluntur eius filij vsq; ad quartā generationē, iuxta illam Domini sententiā: ego Dominus Zelotes, vindicans iniquitatē patrū in filios, in tertiā, & quartā vsque generationem. Altera scilicet ratio etiam ab Hieron. assignatur, id consulti factum ab Euāgelista fuisse, eō, quod, cum proposuisset oēs generationes, ter, per quatuordecim diuidere, ita, vt à Dauide, vsque ad transmigratiōē Babylonis, quatuordecim assignaret, & occurrere sibi vidisset decem, & septē generationes, ideo factū est, vt tres istos, velut indignos, & quasi superfluos reticeret, & ad Ozā deueniret, qui primū, quod rectū erat in oculis Domini fecit, nec Iezabelis impietatibus se addixit; at vero postquā sumata sibi in regno omnia vidit, superbia inflatus, Dominū contempsit, & ingressus templū thus adolere voluit super altare Thimiamatis, ob quā præsumptiōē lepra percussus est à Domino, vt legimus 2. Par. 26. nec enim Azarię dehortati acquieuit, quin potius minas adiecit, nisi se in muneris exequi pateretur. Dionysius Areopag. in epist. ad Demophilū Monachū, hoc exemplū vsurpat in eos, qui temerè sese sacris altaris ministerijs ingerunt; nec enim id licet omnibus, neq; Regibus, cum distincta sint Regis, & sacerdotis officia, vt dicit Chrysof. ceter. Chrysof. lib. 3. de sacerdot.

4. Reg. 5. Verum antequam ulterius progrediar, perpende, quāso, quomodo, quis Ioram miscuit sanguinem Dauid, religiosissimi Regis, cū sanguine impiissimi Achab, idolorum cultoris ideo filij eius non recensentur cū alijs Regibus, qui id nō fecerūt: ipse autē numeratur, quoniam filius fuit opt. Regis Iosaphat: ex quo infer, quantū noceat, impijs misceri; ex ipsorū quippe societate non nisi quidpiā mali tibi contingeret, Salomone dicente, Eccles. 13. *Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea, & qui communi cauerit superbo, induet superbiam.* Ob hanc rationem lex vetus leprolos arcebat à societate ceterorū; ne alij sanè inficerentur ab eis. Prouerb. antiquū fuit: *Aliquid mali ex vicino malo.* Quarto, cum præco hereditatē quā sibi publicaret, quā domus fundi vendebat; multaque bona de ea dixisset, utilitatesque eius proclamasset, audiens Alcibiades, dixit: *Dic inter ceteros commoditates, bonum etiam habere vicinum;* atque huc facit illud: *Recedit de tabernaculis impiorum, ne inuoluamini in peccatis eorum;* cui cōsonat aliud Sapientis: *Quid communiticabit cacabis ad ollam?* quod dicat: nihil certè, nisi quidquam nocuenti, si se colliserint; vnde in Leuit. dicitur c. 13. *Ne tangas morticinium, ne polluaris, vsque ad vesperum;* id est, vsque ad tempus mortis, per vesperum significatum; ac tandem Paulus dicebat 2. Cor. 6. *Denunciamus vobis, fratres, in nomine Domini nostri Iesu Christi, vt abstinatis vos ab omni fratre inordinatè ambulante; & non secundum traditiones, quas accepistis à nobis.* Oziā autem genuit Iotham, qui rexit palatiū, patre eius propter lepram seorsum habitante. Hunc Iotham, scribit Hieron. in Ilaiam, fuisse iustissimum; correptione enim patris cautioreuasit Iotham autem genuit Achab, hominem imparissimum; qui declinauit ad impietates Regum Israel, erexit statuam Baali, iis incensum obtulit, lustrauit igni filios suos; & præter antiquas Iezabelis fornicationes, è Damasco effugiem altaris idoli sibi affertit voluit, & ad instar illius aliud effugi. Hic confregit, & diripuit vasa domus Domini, Templū clausit, & in omibus angulis Hierosolymæ alienis, & prophanis Dijs Aras extruxit: ideo Deus magnis illum bellis premi-

missi: sed tamen adhuc ei misertus est, propter foedus suum cum Davide; propterea enim ad eum Isaias missus est, qui auxilium à Domino polliceretur, eo præcipue nomine, quod sibi domum conseruare uellet, & ex illa Ierusalem mittere, qui omnem Sathanæ uirtutē cōprimeret. Vnde factū est, ut Achaz ridente Deum, & Prophetam ille tamen subintulerit, in populi Iudæi consolationē: *Audite ergo domus David: Numquid parū uobis est; molestos esse hominibus, quia molesti estis & Deo meo? propter hoc dabit Dominus ipse uobis signum: ecce uirgo concipiet, & pariet filium: præterea, ut Achaz domus non resissa sit, sed adhuc ei filios nasci uoluerit; ne scilicet spes futuri Messiae sublata esse uideretur.*

Achaz autem genuit Ezechiam: qui tantam apud Deum gratiam nactus est, ut de ipso in lib. Reg. legatur, quod nec ante eum, nec post eum aliquis ei æquari possit. Hic est, qui magna bona conscientia fiducia sic ad Deū orare ausus est: Memento, Domine, quomodo ambulauerim coram te in ueritate, & corde perfecto, & quod bonum est in oculis tuis, & feci: in eo contempleri possumus mirabile pij Regis exemplum, ut in tribulatione, & angustiis opprimentium se constitutus, in Dominum sua uota, & omnem suam spem contulerit, & graui morbo in lecto decumbens, supplicem ad Deum orationem fuderit; ex quo factum est, ut, & eius ætati alij quindecim anni adderentur, & ipse, & uniuersa Hierosolyma diuina manu ab Assyriis eriperetur. Voluit autem Deus ita eius uitæ dies longiores reddere, ut filium haberet, & ita spem illius confirmaret de Messia ex suo semine nascituro, ut legimus 2 Paral. 29. Eapropter etiam ei in horologio signum datum est, sole decem lineis, per quas descenderat, retrocedente; Typus enim erat Christi, veri iustitiæ solis, qui decem lineis retrogredi uisus est, cum paulo minus ab Angelis minoratus, nouem ordines ipsorum transgressus, ad hominem, qui in decima uelut linea constitutus erat, uenit.

Ezechias autem genuit Manassin: Manasses autem genuit Ammon. *Ammon autem genuit Iosiam: Iosias autem genuit Iechoniam, & fratres eius in transmigratione Babylonis, & post transmigrationem Babylonis Iechonias genuit Salathiel: Salathiel autem genuit Zorobabel: Zorobabel autem genuit Abiud: Abiud autem genuit Eliachim: Eliachim autem genuit Azor: Azor autem genuit Sadoch: Sadoch autem genuit Achim: Achim autem genuit Eliud: Eliud autem genuit Eleazar: Eleazar autem genuit Machan: Machan autem genuit Iacob. §. 10.*

MAnasses à maiorū suorum uirtute ualde degenerauit, & omnium superiorū Regum, immo & gentium flagitia superauit. *2. Paral. 33. hic Isaiam lignea ferra dissecari iussit, ut scribit Epiphanius libro de uita, & exitu Prophetarum; Prophetas Domini persecutus est, & nihil non tentauit, quod facere putaret ad pœnitentis subuertendum Dei uisus cultū: sed quia uexatio dat intellectum, Deo uindicante eius scelera, cum à Rege Assyriorum captiuus, & cō-*

4. Reg. 21. 2. Paral. 33. D. Epiphanius. 2. Paral. 33. In eo uides, quantum sit tribulationis bonū, quæ hominem, alioquin diuini muneris contemptorem, & hominum oppressorē, superbū, & arrogantem humiliat, & ad mentem reducit; unde fit, ut cooperante Dei gratia ex tribulatione purior emergat. Manasses autem genuit Ammon; qui, etsi paterna malitia imbutus, & Manassis impietates sequutus sit, non tamen sicut ille pœnitentiam egit. Ammon autem genuit Iosiam: in eo pietas Davidis, & Ezechia restoruit, ut habemus 2. Paral. 2. Paral. 34.

Gg 2 34. hic

34. hic Legem, & religionem fere collap-
 sam restituit: huius temporibus liber di-
 vine legis per Moysi manum traditus,
 & in templo absconditus, repertus est,
 quem Rex cum Dei timore accepit, &
 super dicitur ad Deum orationem effundi
 iussit, ne iracundia suae flagella in ple-
 bem Israeliticam suorum mandatorum
 peruatricem immitteret. Hunc etiam
 pridem apud eroboam per prophetam
 suam Dominus promiserat, 3 Reg 13 flā-
 te enim Ieroboam super altare Bethel, &
 thus iaciente, exclamavit propheta in ser-
 mone Domini: *Altare, altare, hæc dicit Do-
 minus ecce filius natus erit domui David, Iosias
 no mine, & immolabit super te sacerdotes ex-
 celforum, qui nunc in te thura succendant, &
 ossa hominum super te incendet.* De huius
 laude scriptum est Ecclesiast. 49. *Memoria
 Iosie in compositionem odoris, facta opus pig-
 mentarii. In omni ore: quasi mel indolebitur
 eius memoria, & ut musica in convivio vini.*
 O. cibus est autem à sagittariis Phamoni
 Nechi Regis Aegypti, quem Ieremias
 maximè deploravit. In eo videant Prin-
 cipes, quo zelo religionem tuam, pseudo-
 prophetas persequi, Dei legem admitti-
 re, & templum Dei curare debeant. *Iosias
 autem genuit Iechoniam; & fratres eius in
 transmigratione Babylonis: Id non ita in-
 telligendum est, quasi Iosias in ipso exilio
 filios genuerit, cum, nec in Babylonem
 abductus fuerit, nec transmigratione illa
 temporibus eius contigerit; sed, quod il-
 la iam imminente filios habuerit, aut
 quod in Babylonem posteritas eius ab-
 ducta sit. Ceterum videtur Iechonias nõ
 fuisse filius Iosie, sed nepos ex patre, Ioa-
 chim, ut constat ex 3. Regum 13. filio Ios-
 ie, qui hic omittitur, satis alioquin no-
 tus ex historicis, & propheticis libris. Nã.
 & 1. Paralip. 3. hæc leguntur: *Filij autem
 Iosie fuerunt primo genitus Ioanã, secundus
 Ioachim, tertius Sedechias, quartus Sellum.* de
 Epiph. lib. 1. *Ioachim natus est Iechonias, & Sedechias: e-
 rat igitur Iechonias non Iosie, sed Ioa-
 kim filius.* Epiphanius lib. 1. contra hæ-
 res. Bionimum fuisse Ioakim putat, di-*

ctam scilicet Iechoniam esse, à quo & fi-
 lius tale nomen sortitus est. porcò 3. Esdr.
 1. Ioachim vocatur, Iechonias, qui tribus
 tantum mensibus regnavit in Ierusalem,
 & ut ibi dicitur 2. Paralip. 36. *Amovit au-
 tem eum Rex Aegypti, cum venisset in Ieru-
 salem, & condemnavit terram censum talen-
 tis argenti, & talento auri. Constituitque pro
 eo Regem, Eliachim, fratrem eius, super Iu-
 dam, & Ierusalem, & vertit nomen eius, ioa-
 kim: ipsum vero Ioachim iulit secum, & ab-
 duxit in Aegyptum. Viginti quinque annorum
 erat Ioachim, cum regnare coepisset, & vnde-
 cim annis regnavit in Ierusalem, factique ma-
 lum coram Domino Deo suo: Contra huic
 ascendit Nabuchodonosor Rex Caldeor-
 um, & vincam catenis duxit in Baby-
 lonem. Liber etiam Hebraeorum (Seder
 olam Zatta) Ioakim, & Iechoniam ead-
 em sonare ostendit, cum filium Ioakim,
 vocet etiam Ioakim, seu Iechoniam. hæc
 enim habet 1. Ioachim patri Iosie successit;
 tribus mensibus; Ioachim superioris Re-
 gis frater regnavit annis vndecim, & re-
 gni tertio anno captivus factus est à Na-
 buchodonosor in vinculis, ut impleteretur
 illud Ieremias: *Sepultura affini sepelietur:*
 post patrem Ioakim, regnavit Ioachim, si-
 ve Iechonias tribus mensibus, & diebus
 decem: traxit autem illum in exilium Na-
 buchodonosor cum octodecim millibus,
 Sedechiamque patrum eius, filium Ios-
 ie in locum eius suffecit: Ex his colligimus,
 fratres Ioakim, seu Iechoniam omnes
 in exilium abductos, aut à Rege Aegy-
 pti, aut à Nabuchodonosor, Rege Baby-
 lonis; & illo quidem occiso, filius tan-
 dem eiusdem nominis, Ioachim, seu Ie-
 chonias, cum videret se denuo, & Urbem
 Ierosolymam obsideri à Caldeis, consilio
 Ieremias, tradidit se Regi Nabuchdo-
 nosor, & hic quidè proprie dicitur trans-
 migrasse in Babylonem, ut scribit S. Tho-
 mas lib. Comment. in Mattheum; & ille
 est, de quo dicitur: *Et post transmigrationem
 Babylonis, Iechonias genuit Salathiel: Magna
 tum populo Dei clades, magnæ princi-
 pibus à Deo persecutiones immincebant,*
 cum*

2. Reg. 13.

Eccles. 49.

2. Paral. 36.

3. Reg. 13.

1. Paral. 3.

Epiph. lib. 1.
contra hæres.

3. Esdr. 1.

2. Paral. 36.

Ierem. 22.

S. Tho. 1. 2.
Matth.

Matth. 1.

cum

tunt extraneorum libidini subiicerentur. Nec interim tamen Deus passus est, semen Iuda, & domum David rescindi, etiam ipsi Regibus in Babylonem abductis: *Nisi enim Dominus reliquisset nobis semen, quasi Sodoma fuissetis & quasi Gomorrah*: Quae rerum vices, & Republicae Iudaicae, simul & regni status eversio non aliunde eueit, quam à Dei, & religionis contemptu, à principum tyrannide, à seditione populi, à ciuilibus bellis, & à contracto cum prophanis hominibus foedere: ideo exclamat Ieremias: *Numquid v. 44* *fitile, atque contritum vir iste Iechonias?* Legimus i. Paral. 3. Iechoniae filios fuisse Afit, Salathiel, Melchiram, Phadaiam, Sennezer, Iecemiam, Samam, & Nadabiam: etsi autè in ipso exilio geniti sunt, posteritas tamen superfuit, eo tempore, quo liber in Palaesthinam populus egressus est. Aut sic intelligendum, quod genuerit Salathiel, vt legitur in contextu graeco, id est, post deportationem in Babylonem, seu postquam ipse, & populus in Babylonem transmigravit, non autem postquam à Babylone reductus est. Chronicon Hebraeorum (Seder olam Zurta) narrat Sedechiam abducto, ne vllum quidem relictum esse de familia Dauidis, praeter illum Iechoniam, filium Ioakim, quem antea Nabuchodonosor in exilium duxerat, ita illum à postrema clade gentis hebraicae, quae diebus Sedechiae contigit, exilium, securum reddidit. Frequenter enim accidit, vt, si quo malo primum premamur, ab imminente immunes, & cautiore efficiamur; vt enim ait Prouerbia: *In quibusdam mala profuerunt* obleruat hoc Chronicon, tres transmigrations in Babylonem, primam sub Ioakim, filio Ioas; secundam sub Iechonia eius filio, tertiam sub Sedechia, qua Nabuchodonosor abduxit Iuda è patriis sedibus; iam videbatur spes nascituri Messiae decidisse, occisa omni familia Dauid, cum tamen existerent triginta octo cognationes, nisi Dominus Iechoniam olim captiuum, & in quem inimicorum furor

deseruerat, referasset. Ac, vt prosequar ex Seder olam, imperitum quidem obtinuit Nabuchodonosor, vsque ad annum trigésimum septimum exilij Regis Iechoniae: post eum mortuum, Euil merodach, filius eius imperauit annis viginti tribus: is anno primo regni sui eduxit Iechoniam de carcere, qui postea discessit de vita, Sedechia iam mortuo: hunc Iechoniam virum fuisse sanctissimum, tradunt nonnulli, quique continuis apud Deum precibus pro populi sui liberatione egerit. Porro Salathiel filius Iechoniae (vt quidam narrant sapientes) in captiuitate erat, imperante tribus annis Balthasfare.

Hinc oportet deducamus illud magni momenti documentum, nimirum, infalibiles esse diuinas promissiones, nec aliquo vnquam casu impediri posse: captiua fuerat Tribus Iuda, ex qua Christus secundum carnem procedere debuit, atque translata in Babyloniam, sterilis remanserat domus Dauid, ac veluti extirpata, & emortua, quibusdam captiuis, aliis extinctis; cum ergo videretur radix Iesse velut euulsa, ac emortua, quia tamen radices suas fixas habebat, in firmis promissionibus Dei, etiam post transmigracionem Babylonis, denuo germinare, ac florere incepit, vt eleganter Isaias *Isai. 11.* *Propheta nobis insinuauit. nam, cum per aliquot capita praecedentia, hanc domus Dauid euerisionem praedixisset, cum iam extincta, ac poenitus euulsa putanda esset, ecce subito, ac improviso, rursus, quasi euigilans propheta dixit: Et egredietur vir-* *Ibid.* *ga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet: ac si patenter dicat: ne puteris, profus extinctam radicem Iesse, etiam si, & Tribum tuam in alienigenas transmissam, Reges suos interfectos ac captiuos, absque* *2. Cor. 1.* *Regis cultu, ac nomine remansisse videatis, quoniam fidelis est Deus, seipsum negare non potest, & ideo, nec iots quidem* *Matth. 5.* *aut vnus apex ex omnibus, quae promiserat, praeterite poterit, vnde ex his mancipiis, ex his captiuis, ex his quasi obliuioni*

dati regum filiis, rursus viret radix
Iesse, erumpetque flos de trunco eius: si-
cut enim non semel vidimus, laticem
longe aliquando ab aquis, ac fontibus
esse plantatum, tamen subterraneas, & a-
ridas radices emittit, quæ cum ad ripas
fontis appulerint, ibi viretere, & germi-
nare incipiunt, sic arbor ista de domo Da-
uid, cuius radices, quæ pœne emortuæ vi-
debantur, ac paucis, quasi sub arenis
captiuitatis, seruitutis, & aduersæ fortu-
næ, tandem ad fontem perueniunt, &
præter humanam spem rursus gratissi-
mo vitore pullularunt. ibant enim om-
nes illi pisei Patres, velut sub terra, ac sic-
cis arenis, per legem veterem, per desertam,
per exilia, atque varia discrimina rerum
properantes, tamen in dies magis radices
ad fontem, hoc est, beatam Virginem,
fontem signatum, ac puteum aquarum
viventium appropinquarunt: vnde factum
est, vt cum domus Dauid oblita, ac
sepulta videretur, alienigena Herode re-
gnante, cum pauperula esset Virgo de
domo Dauid, fabro cuidam pauperi de-
spontata: *Iacob autem genuit Ioseph virum
Mariæ: in ea rursus cepit pullulare, & vi-
rescere radix hæc emortua Iesse, vt Isaias
prædixerat: Ascendet sicut virgultum coram
eo, & sicut radix de terra siccus: hoc est ra-
dix, quæ de captiuitate venerat, rursus
pullulabit, ac crescet, quousque ad fon-
tem perueniat, ex quo nascatur Chri-
stus, qui ex illa radice promissus erat. Id
mihi lob insinuasse videtur, cum dixit: Li-
gnum habet spem: si precium fuerit, rursus
virescit, & rami eius pullulant: si senuerit in
terra radix eius, & in puluere emortuus fue-
rit in unguis illius: ad odorem aquæ germinabit.
& faciet comam, quasi cum primum plantatum
est: certe ardor hæc generationis Christi,
licet habuerit quasi emortuas in captiui-
tate Babylonis eius radices, tamen quia
ille diuinæ promissioni firmabatur, tan-
dem copiose adeo germinavit, vt faciat
comam, quasi cum primum plantatum fuit, hoc
est, vt non minorem claritatis splendo-
rem, sed multo maiorem per Mariam*

Christum germinantem obtinuerit. *sa. Math. 2.
Labiell autem genuit Zorobabel, cuius præ-
conia in libris Esdræ narrantur: ad eius
quippe petitionem, Darius Rex persarum
liberum Iudæis in terram suam reditum
fecit: de quo etiam in Ecclesiast. dicitur:
Quomodo amplificemus Zorobabel? ipse enim, Eccl. 46.
quasi signum in manu dextera Israel: & apud
Aggæum In die illo, dicit Dominus a sumam Aggæi.
te, Zorobabel, fili Salathiel, serue meus, & po-
nam te, quasi signaculum, quoniam te elegi:
hoc dace populus lætus ab exilio remi-
grauit. Zorobabel autem genuit Abiud: hoc
recedere videtur à 1. Paral. 3. vbi legitur
Zorobabel tres filios habuisse, Mōsoliā,
Ananiā, & Salomith, Salathielis autem
nulla fit mentio sed solum J. yranus, quod
Abiud vno nomine intelligi potest, vt
qui ad aliorum multorum iustar, bind-
nimus fuerit, vel quod non omnes hic in
Paralipomenon, Zorobabelis filij expref-
si sunt, aut quod Abiud relictus fuerit ab
Herode, vt regia successio rescinderetur,
aut quod Mathæus diuina ratione, aut
arcana traditione intellexerit, hic etiam
fuisse Salathielis filium, e quo Ioseph ori-
ginem traxit. Sunt, qui Ananiā illum
esse ceant, qui post Messolam obti-
nuit principatum. Abiud autem genuit E-
liachim: illum forte, quem Nehemias pri-
mo loco inter sacerdotes enumerat; aut
eum, quem liber Seder Olam Zutta, Ba-
rachiam nuncupat. Eliachim autem genuit
Azor, Azor autem genuit Sador, Sador autem
genuit Achim, Achim autem genuit Eliud,
Eliud autem genuit Eleazer, Eleazar autem
genuit Mathan, Mathan autem genuit Iacob:
De his in Canonicis scripturis nulla
fit mentio, quod illæ, id est historiae,
fuerint antiquiores, & quod, si quæ
tandem editæ sunt, quæ illas seu rega-
lis, seu Leuiticæ Tribus successiones ex-
primerent, temporum iniuria perierunt.
Narrant enim Africanus in epist. ad A-
ristidem, quam supra citauimus, Euse-
bius Cæsariensis, & post eum Nicepho-
rus locis supradictis; Herodem id curasse,
vt catalogi successione regalis crenu-
ratur.*

Cant. 4.

Ibid.

Matth. 2.

Isai. 53.

Iob. 14.

Ibid.

rentur. verum nec tam praevaluit eius inquisitio, ut non interim aliquid apud quosdam scriptum, aut traditione mandatum superesset, ex quo Mattheus haec, sed maxime ex diuina reuelatione, collegit.

Matth. 1. Jacob autem genuit Ioseph, virum Mariae, de qua natus est Iesus, qui vocatus Christus. §. II.

A Necquam verba haec elucidare aggrediar, oportet prius reddere rationem, quare Christus Dominus voluerit non solum ex sceleratis progenitoribus, tam viris, quam foeminis ortum ducere, sed & has in eius genealogia expresse nominari. Rationes Patrum primum proferam, deinde quas nos excogitauimus. D. August. lib. 22. contra Faustum cap. 64. impugnans Manichaeorum haeresim, asserentium, Christum non habuisse verum corpus humanum, originem ducens ex foeminis peccatricibus; hanc singularem rationem reddidit, in haec verba: *Isti Haereticus ignorant veracissimum, & verissimum Saluatorem nostrum, non solum loquendo, sed nascendo magistri, um extitisse, etenim fideles congregandi erant ex omnibus gentibus, & ita ex generatione Christi. discere debuerant, parentum iniquitatem sibi non obesse, iuxta illud Ezechielis: Non occiduntur patres pro filiis: & illud Deut. V. nusquam onus suum portabit. D. Hieron. & Christianus Bruthmarus in Comment. huius loci asserunt; propterea de peccatoribus Christum Dominum nasci voluisse, ut pro redimendis peccatoribus se venisse profiteretur; verba D. Hieron. haec sunt: Notandum est in genealogia Saluatoris nullam sanctarum assumi mulierum, sed eas, quas scriptura reprehendit, ut qui propter peccatores venerat, de peccatoribus nascens, omnium peccata deleat: haec ille. Quibus non dissimilia sunt, quae tradit Christianus Bruthmarus, dum ait: Quare peccatrices mulieres commemorantur in ge-*

*nealogia Domini, & non in illa. ut Sarra, Rebecca, & aliae, quae ibi multi a facere, ut mater David, & Iosaphat; sed propterea ille peccatrices mulieres ponuntur, ut ostendatur, illum cuius genealogia est, propter peccatores venisse; sicut ipse dixit: Non veni vocare iustos, sed peccatores; & ut nullus peccator desperaret, conuerteret ad Dominum. Atque hinc est, quod, ut obseruat Diuus Augustinus lib. 22. contra Faust. cap. 64. in illo sacrificio agni paschalis, quod praecipitur Exod. 12. haedos simul, & agnos immolabantur, ut colligitur ex Matth. 23. per agnos significantur boni, & per haedos, peccatores, ut intelligeremus Christum, qui significabatur per hoc sacrificium, ex bonis, & malis originem duxisse, & pro vtriusque immolandum fuisse; nec enim peccatores horret rex, ac legifer noster Christus, sed inrelligant gentes, & peccatores se ius ad Christum habere: Horrebant Isaac, & Jacob, filios suos peccatricibus iungere, ne eorum hereditas ad alienos transiret, noster autem verus Isaac, ac Jacob etiam peccatores peccitentes amplectitur, coheredesque cum sui populi heredibus facit, quippe qui eius hereditas etiam in plures distributa, nequaquam minor sit. Sed dicamus aliter, Christum Dominum mirabilem se voluisse ostendere, dum non solum a Regibus, & Patriarchis, sed & a peccatoribus, quod mirabilis est, nasci decreuerit, ut non obscure insinuassee videtur isaias, dum de illo praedixit: *Incabitur nomen eius admirabilis, Deus fortis, Princeps pacis, pater futuri seculi: admirabilis quidem, quia a Regibus, qui iniuriarum acerissimi vltiores esse solent, oriens, pacificus Rex nobis factus est: Ecce Rex cum venit tibi mansuetus, admirabilis, quia a Patriarchis originem ducens, eorum omnium Patriarcha nascitur. Deinde illud sane dicitur, admirabile, quod non secundum naturam cursum fit, aut, quod raro contingit, vnde sicut Christus Dominus admirabilis dicitur, non solum, quia totam facultatem naturae tran-**

D. August.

Exod. 12. Matth. 23.

Gen. 24.

Gen. 28.

Isa. 9.

Matth. 21.

sec.

scendens, portentosa miracula fecit, sed multo magis, quod in mortem obierit, cum insolitum sit, & raro contingens, Principem pro subditis mortem oppetere. sic etiam, & ob hanc rationem ipse admirabilis merito nuncupari debet, non solum, quod homo factus, sed quod tales habens progenitores sceleratos, & facinorosos, nihilominus tamen, nec ipse, nec mater eius aliquam inde peccati labem contraxerint. Vnde D. Hieron. in Dialogo de originae animarum, respondens quibusdam, qui Deum increpabant eo, quod animat adulterinis foetibus infundebat: eleganter dixit: *Non est vitium sementis in tritico, quod furto dicitur esse sublatum, sed in eo, qui frumenta furatus est, nec quid sit, quod terra non debuit in gremio suo semina confouere, quia sator immunda ea protulerit manu: quem admodum ergo frumentum furto habitum nullam maculam contrahit a fure seminante illud, ita, Christus Dominus, & Maria, licet a progenitoribus peccato infectis processerint, nullam tamen ab eis peccati maculam contraxere. quem admodum autem cum quis aquam ex longinquo loco ad proprium ducere satagit, licet fistulae, per quas illa ducitur, luteae, impolite, atque deformes sint, fons tamen, in qua aqua recipitur, ex pulchris lapidibus, ut iaspide, marmore, porphyrete, & alabastro confici solet, & aqua, quae inde desinat, nihil fistularum deformitatis, per quas transit, ab illis mutuat: sic certe, quamuis progenitores Christi, luteae fistulae, & peccati macula deformati fuerint, ex beata vero Maria, quae fons erat variis virtutum lapidibus perpolitus, & exornatus, Christus Dominus nascens, nullam progenitorum, per quos pertransiit, maculam contrahens, emanauit; itaque caelestis illa aqua, de qua ipse dicebat: *Qui sitit, veniat ad me, & bibat, ea quidem puritate, qua erat apud Patrem: Verbum erat apud Deum, eadem in verum Mariae descendit: De qua natus est Iesus.**

D. Hieron.

Ioan. 7.

Ioan. 1.
Matth. 1.

Tandem arbitror, Euangelistam con-

sulto quatuor peccatrices foeminas in Christi genealogiam induxisse, quia omnes illae nouis, ac singularibus quibusdam modis fuerunt viris coniunctae, in quibus mira arcana delitescunt coniunctionis Verbi cum humanitate Christi, & eiusdem spirituali cum Ecclesia desponsatione. Thamar enim simulans se meretricem, cum focero proprio se commiscuit, ut sine filiorum sobole non maneret. Ra-
hab, exploratores occultans, in populum Dei translata est, atque digna habita fuit coniugio principis Tribus Iudae. Ruth Moabitica, quoniam propter famem ortam in terra Israel, ad Moabitas profugit, Abimelech cum uxore sua Noemi, filius Ius coniuges Moabitides ibi accepit, quae orbatæ viris, vna remansit cum Ius. Ruth adhæsit socru suæ, atque colligens spicas post meliores in agro Booz, viri potentis, ipsi in coniugem copulata est. Bethsabee, ex quo Dauidi visus est, cum se lauaret, eius amore captus, eam a viro rapuit, quo interfecto, in coniugem eandem sumpsit, hæc omnia, varia mysteria Christi complectuntur, quæ non est huius loci enucleare: maxime cum in Homiliis nostris Catholicis lib. 2. de Incarnatione, latissime de eis sermonem instituerimus. His iam prælibatis ad verba illa accedamus: *Virum Mariae, de qua natus est Iesus; ecce, quam sapienter Euangelista mutauit stylum narrationis suæ; nam cum antecessorem semper dixisset genuisse successorem, ut Mathan genuit Iacob, Iacob autem genuit Ioseph: minime tamen subiunxit: Ioseph autem genuit Iesum, ut significaret, Christum Dominum non à Ioseph, tamquam à patre, qui solum habet patrem in cœlis, ortum habuisse, sed à sola Maria, & ideo stylum mutans, dixit: Iacob autem genuit Ioseph, virum Mariae, de qua, non, de quibus, natus est Iesus: quibus verbis duo magni momenti sacramenta nobis detexit, primum Christum Dominum non fuisse conceptum ex virili semine: secundum, Mariam, virginis integritate conseruata, filium suum*

Gen. 38.

Iosue 2.

Ruth 1. 4.

Ruth 1. 4.

Ruth 1. 4.

Ruth 4.

2 Reg. 11.

Hom. Cath.

lib. 2. de Incarn.

caru.

Matth. 1.

Iosue 2.

suum concepisse, cum non ex viro, sed ex diuino spiramine conceperit. Deinde id non potest vacare mysterio, quod, cum Deus olim reliquis sanctis in signe aliquod beneficium conferens, nomen eorum mutabat: Abraham enim dixit: *Non vocaberis Abram, sed Abraham: quia patet eris multarum gentium; Iacob post nocturnam luctam ait: Nequaquam Iacob appellabitur nomen tuum, sed Israel: quasi diceret, iam non amplius nomen tuum erit: luctator; sed, videns Deum: Sauli etiam nomen in Pauli nomenclaturam commutauit; ac tandem Simoni inquit, iam deinceps non sic appellandum, sed Petrum: Et imposuit Simoni nomen Petrus: quia super hanc petram edificabo Ecclesiam meam.* Hæc, cum ita se habeant, non potest non aliquid in eo latere arcanum; vt, alioquin Deus ad sublimissimam Dei Genitricis dignitatem Virginem euehens, Mariæ nomen, quod ab infantia sibi collatum fuerat, minime, vt moris erat, mutauerit. Credendum sanè, id consultò Deum fecisse, vt significaret, alios, cum ad nouum statum mutabantur, mutare etiam debuisse licentiosam vitam, in regularem; Virgo autem tanta semper sanctitate præcelluit, vt nihil in ea vnquam de malo in in bonum, mutandum desideraretur; & ideo ad id significandum, etiam nouam, ac cellissimam Dei Genitricis dignitatem accipiens, Mariæ nomen non mutauit, sed semper illud retinuit, quod, & eius significatio non obscure portendebat, cum *Illuminata* interpretetur: quæ autem illuminata erat, non indigebat, instar cæterorum, de tenebris ad lucem transferri, iuxta illud Pauli: *Eratis aliquando tenebræ, nunc autem lux.*

Illud tamen silentio prætereundum non est, non absque diuino consilio factum esse, diuersam omninò genealogiam Christi narradi rationem sortitum fuisse Matthæum à Luca; hic enim in ista mystica scala generationis Christi, ascendit vsque ad supremum gradum,

nempè Deum, desinens in illa verba: *Qui fuit Dei; primus enim genitor Christi Deus fuit, iuxta illud Symboli Nicæni: Deum de Deo, lumen de lumine: genitum non factum; ille verò descendit ab Abraham vsque ad Mariam, à qua vltimus gradus huius scale CHRIS-TVS Dominus secundum humanam naturam prodijt, eodem Euangelista dicente: De qua natus est, IESVS: sic enim sacri Euangelistæ nos monuerunt illum secundum diuinitatē cunctis creaturis celsiorem, secundum humanitatem vero, nouissimum omnium virorum habitum esse, vt dixit Isaias. vnde, & iusti per Angelos significati, qui ascendebant, & descēdebant per scalam quam in somnis vidit Iacob, inuitantur, vt ascendant per hanc mysticam scalam, vsque ad cælorum cacumen, diuinitatem eius in sinu Patris adorantes, atque inde descendant vsque ad terratum infima, abiectum scilicet, & humile stabulum; humanitatem eius in gremio Mariæ: *De qua natus est Iesus, religiosè venerantes.* Sacra narrat Genesis historia, quod, cum Abraham misit famulum suum Eliezer, vt quæret sponsam filio suo Isaac, dixit ei: *Pone manum tuam subter scæmur meum, vt adirem te per Dominum cæli, & terræ, vt non accipias uxorem filio meo de filiabus Chanaanorum.* Inaudita sanè iuramenti cetermonia hæc fuit: antiquitus super altare fiebant iuramenta, sicut nunc super Euangelia, aut super crucem, quid ergo est, quod subter scæmur Abraham illud iuramentum factum est? Sciebat quidem ille spiritu prophético, scæmureius, quia ex ipso oriundus erat Christus, aquæ ductum esse, per quæ aqua illa pluuiialis Verbi diuini carnē assumpturi, quam antiqui Patres deprecabantur: *Rorate cæli desuper, & nubes pluuant iustum:* transitura erat, & ideo dixit famulo suo, vt iuraret, ponens manum subter scæmur suum, tanquam super rem quodammodo sacram, vt enim nunc in Ecclesia Dei, quando ad petitionem iudicis sacerdos compellitur*

H h iurare,

iurare, iurat, ponens manum super pe-
 ctus suum, tanquam super rem, eo no-
 mine sacram, quod illac frequenter tran-
 seat corpus Christi, in Eucharistia sacra-
 mento sumptum: ad eundem modum
 Abraham fecit, famulum suum Eliæzer,
 iurare super foemur suum, tanquam su-
 per rem ea ratione sacrâ, quod per illud,
 tanquam per aqueductum pertransibat
 cœlestis illa aqua Verbi diuini, vsque ad
 Isaac & reliquos eius successores, Chri-
 sti futuros progenitores. Sed dicit quis-
 piam, & merito: qui fieri potest, vt, si Ia-
 cōb, Isaac, & reliqui Patriarchæ aquadu-
 ctus erant, per quos cœlestis illa ducebatur
 aqua, sibi undi adeo essent, vt contri-
 uis precibus illam de cœlo decidere ob-
 tinere efflagitarent, immo, & Dauid illam
 ardentissime sitiret, quando dixit: *O si*
quis mihi daret potum aque de cisterna, que
est in Bethlehem: respondet, Patriarchas
illos, et si, prophetico spiritu afflatus, probe
agnoscerent, se aqueductus esse, per quos
cœlestis illa aqua ducebatur, necnon, &
rumorem fluxus illius perciperent, & au-
dirent, sitientes tamen erant, quia non-
dum peruenerant ad Marianum fontem,
ex quo illa in terram deffuere debebat: In
cuius figuram, ne à prædicto Genesio lo-
co recedamus, legimus Eliæzer, Abrahæ
famulum, quando iuit ad querendam
sponsam Isaac, non bibisse, quousque
pulchra Rebecca aquam, ex fonte haurit,
& eandem ei potterit: sic cerè, nunquam
sancta Dei ecclesia hanc celestem aquam
ex profundissima illa diuini pectus ab-
yssu manantem ebibit, quousque ad pu-
rissimum immaculatæ Virginis fontem
peruenit, ex quo illam haurit, quia ipsa
est, de qua natus est Iesus, qui vocatur Chri-
stus: unde D Bernardus sciam, de Assum-
ptione ait: Propterea tanto tempore humano
generi fluente gratia defuerunt, quod necdum
intercederet is, de quo loquimur, tam deside-
rabilis aqueductus: nec mirabile diuini ex-
pectatum, si recordaris, quæ annis Noë vir iu-
stus in arca fabrica laborauerit, in qua
gansa, id est, osto anima salua facta sunt; id-

que satis ad modicum tempus. sed quomodo
 nos hic aqueductus fontem illum attingit
 tam sublimem? quomodo potest, nisi vehe-
 mentia desiderij, nisi feruore deuotionis, nisi
 puritate orationis? sicut scriptum est: *Oratio*
iusti penetrat caelos; & quis sustinet, si non Ma-
ria iustæ: de qua sol iussit ortus est nobis?
quomodo ergo illa inaccessam attingit maiestatem,
nisi pulsando, petendo, querendo? deni-
que, & quod querebat, inuenit; cui dictum est:
Inuenisti gratiam apud Deum. hæc Diuus Luce 1.
 Bernardus,

Ad hæc, de Rege Dauid quædam le-
 gemus, quibus propofita verba non nihil
 illustrari possunt: *Misit manum suam in*
peram, tulitque vnum lapidem, & funda iecit,
& circumducens, percussit Philistheam
in fronte: Ad eundem modum æternus
Pater, per Dauidem significatus, misit
manum, hoc est, filium suum, iuxta illud:
Emitte manum tuam de alto: & intromisit
Psalm. 78.
 petram angularem, vt loquitur Paulus,
 humanitatis Christi in peram vteri vir-
 ginis; deinde autem Christo nascente,
 inde illam extrahens, vt in Crucifundam
 tempore crucienti illius belli in Monte
 Caluario incundi, eandem collocans,
 Diaboli esput conterat, ac de vniuer-
 sis hostibus, instar Dauidis patris sui, 1. Reg. 17.
 de gigante gloriosam victoriam repor-
 tet.

Tandem dicamus, (vt ad informandos
 mores nostra coauertatur oratio) quod
 si mirans ingentem Virginis dignitatem,
 dum Genitrix Dei facta est: *De qua natus*
est Iesus: sancte, tu amice lector, non pro-
hiberis, quinimmo inuitaris, vt mater
Christi efficiaris, ipso dicente: Qui eum
que fecerit voluntatem Patris mei, qui in cœ-
lis est, ipse meus frater, & soror, & mater est:
 non enim Christi propinquitas secun-
 dum sanguinem, sed secundum spiritum
 nos sanctificat, quos, vt ait D. Ioannes,
 illi sunt sancti, & iusti, qui non ex san-
 guinibus, neque ex voluntate carnis, sed ex
 Deo nati sunt. Ego cerè, voluntatem, vel
 vterum animæ contemplor, in quo
 omnia desideria cōcipiuntur, iuxta illud:
 Matæ.

2. Reg. 23.

Genes. 24.

D. Bern. ser.
s. de Assum-
ptione.

fol. 26.

Isaïæ: *A facie tua Domine concepimus, & quasi parturivimus, & peperimus spiritum.* Quando enim ex diuinæ inspirationis semine sancta proposita pullulant, tunc bona desideria concipimus; quando vero per bona opera, illa exterius in lucem prodeunt, iam partus edimus, & quasi Christum parturimus, quem antea mente solum conceptum ferebamus. Iob hunc partum considerans dicebat: *Vel parturientes ceruas observasti: incurvantur ad fœtum, & parvum, & rugitus emittunt.* Cervæ istæ animas sanctas adumbrant, quæ facile, ac proinde instar ceruarum sublimia loca salientium, cœlestia petunt, sancta suæ convulsationis desideria concipiunt, incurvantur per humilitatem, vehementes suspiriorum rugitus

præ magna contitione emittunt, ac tandem varia pœnitentiæ opera instar parturientium, summo animi dolore pariunt. Verum tamen est, quod sicut mulier, cum parit, tristitiam habet, cum autem peperit puerum, iam non meminit præstare propter gaudium, quia natus est homo in mundum, ita veteri pœnitentes post editos salutaris pœnitentiæ fœtus, eo gaudio gaudent, de quo **CARIS IV.** Dominus ibidem dixit: *Gaudebit cor vestrum, & Ibid.* gaudium vestrum nemo tollet à vobis: Quod nobis dignetur præstare, qui cum Patre, & Spiritu sancto vivit, & regnat in sæcula sæculorum. Amen.

fol. 19.

Finis Libri Secundi.

Hh 2

DE SA.